

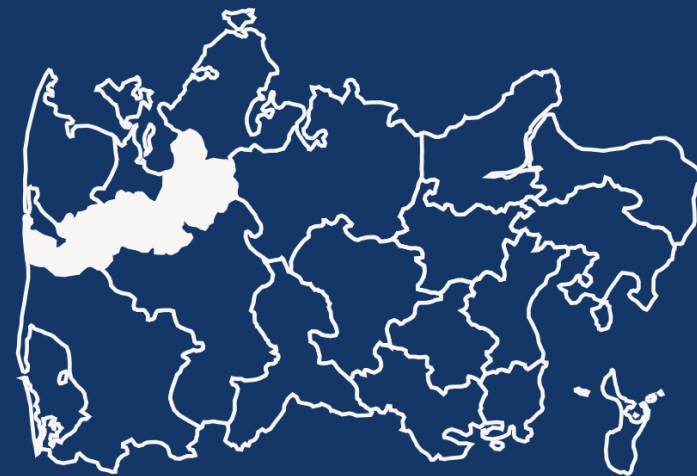

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Erhvervsudvikling i Holstebro Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

Maj 2022

Indhold

1. Forord og sammenfatning	4
2. Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft	8
3. Temaafsnit om megatrends	15
4. Beskæftigelse og specialisering	21
5. Iværksætteri og vækstvirksomheder	25
6. Udvikling i virksomhedsbestand og eksport	34
7. Profilanalyse – highlights	38

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1 **Forord og sammenfatning**

Forord

Denne rapport er tredje udgave af kommune-rapporterne om erhvervsudvikling i Midtjylland¹ – rapporter der tager temperaturen på det lokale erhvervsliv i de 19 midtjyske kommuner.

Erhvervshus Midtjylland har, som et af flere fokuspunkter, til formål at fremme og påpege midtjyske vækstdrivere og styrkepositioner samt modvirke udviklingsbarrierer.

Kommunerapporterne skal ses som et led i dette arbejde, da de skal danne grundlag for en stærk, aktiv og faktabaseret erhvervsfremmeindsats lokalt og regionalt, der understøtter de mange forskellige potentialer og styrker, som Midtjylland besidder.

Ydermere er det hensigten, at kommunerapporterne skal kunne bruges af kommunerne til at identificere det behov og potentiale, som det lokale erhvervsliv besidder. Endvidere er det hensigten at bidrage til at målrette den lokale erhvervsfremmeindsats og brugen af erhvervshusets specialiserede ydelser inden for virksomhedsdrift og udvikling.

Virksomheder står aktuelt overfor udfordringer grundet rekordlav ledighed og dermed et svækket rekrutteringsgrundlag. Med lokalt udarbejdede bidrag og statistik giver kommunerapporterne bl.a. et indblik i disse rekrutteringsudfordringer samt de initiativer, der er igangsat med henblik på at understøtte det lokale erhvervslivs adgang til arbejdskraft. Formålet er at bidrage til et styrket vidensgrundlag til brug for eventuelle nye lokale initiativer.

Megatrends, herunder grøn omstilling og digitalisering, påvirker i stigende grad erhvervslivet, og flere virksomheder responderer på disse megatrends ved at inkorporere dem i deres strategier. Med udgangspunkt i lokale bidrag samt statistik giver kommunerapporterne indblik i de udfordringer og muligheder, der er forbundet med grøn omstilling og

digitalisering. Det er formålet, at denne viden kan understøtte den fortsatte udvikling.

Vi er taknemmelige for kommunernes bidrag, da dette skaber grundlag for inspiration og videndeling på tværs af kommunerne og potentielt også udvikling af nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber til gavn for det lokale erhvervsliv.

Tværkommunalt samarbejde samt et tæt samarbejde mellem kommunerne, den lokale erhvervsservice og erhvervshuset med henblik på at styrke erhvervsfremmeindsatsen er vigtigt. Kommunerapporten skal i den henseende være facilitator for yderligere samarbejde, da den giver indblik i det lokale og tværkommunale potentiale og aktuelle udfordringer.

Gennem rapporten sammenlignes udviklingen i Holstebro Kommune med hele Region Midtjylland, resten af landet og en gruppe af sammenligningskommuner. De sidste udgøres af andre fem kommuner i regionen (Horsens Kommune, Herning Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune). Valget af sammenligningskommuner baserer sig størrelsen af kommunens største by og adgangen til arbejdskraft.

God læselyst
Bestyrelsesformand Ib Lauritsen
Direktør Erik Krarup

Sammenfatning — erhvervspræstationer

Erhvervsområdet i Holstebro Kommune er i transformation, hvilket betyder, at erhvervspræstationerne går frem på visse områder og tilbage på andre.

Den samlede private jobskabelse er vokset mindre end i resten af regionen, og i 2018 til 2020 faldt antallet af private jobs i kommunen. Herudover er antallet af vækstvirksomheder faldet en smule, lige som eksportværdien blandt eksporterende virksomheder er faldet efter en stigning frem mod 2018. Andelen af vækstvirksomheder er dog fortsat lidt højere end landsgennemsnittet, hvilket også gør sig gældende for andelen af virksomheder, der har eksportaktiviteter.

Der ses dog også en stigning i etableringsraten, så den nærmer sig det midtjyske gennemsnit – et tal, der skal ses i lyset af kommunens specialisering inden for erhverv, hvor etableringsraten typisk er lav.

Den samlede virksomhedsbestand har kun ændret sig ganske lidt de seneste fem år, således at der fortsat er ca. 3.000 virksomheder i kommunen med en væsentlig omsætning.

Holstebro Kommunes virksomheder oplever stor økonomisk aktivitet, men har udfordringer med at rekruttere tilstrækkeligt med arbejdskraft.

Udvalgte resultater fra analysen

Den private beskæftigelse i Holstebro Kommune er steget med lidt over tre pct. i perioden 2015 til 2020. I resten af regionen var stigningen på ni pct. Holstebro Kommune har samtidig oplevet et fald i antallet af private jobs fra 2018 til 2020 på ca. 2,5 pct.

Etableringsraten i Holstebro Kommune var i 2020 5,3 pct., mens regionsgennemsnittet var 5,7 pct. Etableringsraten steg med mere end et procentpoint fra 2019 til 2020 i Holstebro Kommune.

Der flyttede i 2021 122 virksomheder til Holstebro Kommune, mens der fraflyttede 110 virksomheder. Der er siden 2016 netto fraflyttet 53 virksomheder.

Den samlede virksomhedsbestand i Holstebro Kommune er steget fra 2.942 i 2015 til 2.957 i 2020.

Andelen af vækstvirksomheder var i 2020 6,8 pct. i Holstebro Kommune. Det er under regionsgennemsnittet på 7,5 pct., men lidt over landsgennemsnittet.

Andelen af eksportvirksomheder i Holstebro Kommune er steget fra 20 pct. i 2016 til 21,5 pct. i 2020 – og ligger dermed nu både over regionsgennemsnittet og sammenligningskommunerne. Til gengæld er eksportværdiens andel af den samlede omsætning faldet med to procentpoint.

Sammenfatning — erhvervsstruktur

Holstebro Kommune er stærkt specialiseret inden for handelserhvervene, bygge og anlæg samt industri. Disse erhverv udgør langt hovedparten af den private beskæftigelse i kommunen.

Den største jobskaber de senere år har været bygge & anlæg, mens fødevareområdet har oplevet tilbagegang. Der er også flere mindre serviceerhverv, der har haft vækst siden 2015.

Statistikken over de nationale klynger viser en meget stærk specialisering inden for fødevarer, efterfulgt af livsstil og mode samt produktionsindustri (herunder metalindustri der også er et stort erhverv i Holstebro Kommune).

Der er ingen store jobskabere blandt klyngerne i Holstebro Kommune, men livsstil og mode har dog skabt ca. 100 nye jobs og fremstår som en lokal styrkeposition. Herudover er den visuelle industri (reklame, tv, film, animation mv.) i vækst.

Udvalgte resultater fra analysen

De tre største brancher – målt på beskæftigelse – i Holstebro Kommune er detailhandel, engroshandel og bygge og anlæg. Tilsammen beskæftiger de tre brancher ca. 5.500 årsværk.

Holstebro Kommune har en meget stærk specialisering inden for flere industrierhverv. Med en specialisering på 3,4 fylder metalindustri fx mere end tre gange så meget som i en gennemsnitskommune. Fødevareindustri har en specialisering på 3,2.

Bygge og anlæg er den branche, der har skabt flest nye jobs i perioden 2015 til 2020, hvor beskæftigelsen er steget med 240 årsværk eller 16 pct. Der er også betydelig vækst inden for en række mindre serviceerhverv.

Når luppen sættes på de nationale klynger, har Holstebro Kommune en meget stærk specialisering inden for fødevarer, der har en specialiseringsgrad på 2,8 i Holstebro Kommune. Klyngen har dog oplevet tilbagegang i beskæftigelsen, hvilket kan forklares med nedgang i landbruget.

I forhold til de nationale klynger har Holstebro Kommune oplevet størst vækst inden for visuel industri, det maritime og logistik samt livsstil og mode. Der er i disse klynger skabt ca. 300 arbejdspladser siden 2015.

Sammenfatning – særtemaer

Rapporten ser i to temaafsnit nærmere på adgangen til kvalificeret arbejdskraft og de to helt centrale megatrends – grøn omstilling og digitalisering.

Trods den mere beskedne udvikling i den private jobskabelse har Holstebro Kommunes virksomheder lige så store udfordringer med at skaffe arbejdskraft som resten af landet. Det skyldes især en aldersbetinget afgang fra arbejdsmarkedet for faglærte grupper.

Arbejdsstyrken i Holstebro Kommune er præget af en stor andel faglærte, der modsvarer en erhvervsstruktur domineret af brancher, der især gør brug af faglært arbejdskraft. Deltagelsen i efter- og videreuddannelse er beskednen, men dog lidt højere end regions- og landsgennemsnittet.

De tilgængelige indikatorer peger i retning af et behov for fokus på digital transformation. Der er generelt få it-specialister ansat i kommunens virksomheder.

Når det gælder klima og grøn omstilling, er industriens energiforbrug og det samlede CO₂-aftryk pr. indbygger højere end i resten af regionen. Både energiforbrug og CO₂-udledning er dog nedbragt betydeligt de senere år, og med udsigt til Thor havvindmøllepark, som bliver landets største, vil Holstebro Kommune bidrage kraftigt til den grønne omstilling fremadrettet.

Udvalgte resultater fra analysen

38 pct. af arbejdsstyrken i Holstebro Kommune er faglærte mod 32 pct. i resten af landet. Omvendt har kun seks pct. en lang videregående uddannelse mod 14 pct. i hele landet.

Ca. 11,6 pct. af arbejdsstyrken i Holstebro Kommune har deltaget i efter- og videreuddannelse i 2018 til 2020. Regionsgennemsnittet var 10,1 pct.

32 pct. af virksomhederne i Holstebro Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020 – mod 33 pct. i resten af regionen.

Industriens energiforbrug er faldet siden 2018, men ligger fortsat ca. 70 pct. over niveauet i resten af regionen.

I perioden 2019 til 2021 havde virksomheder fra Holstebro Kommune 34 deltagelser i SMV:Digital pr. 1.000 virksomheder. Landsgennemsnittet var 22 deltagelser pr. 1.000 virksomheder.

Holstebro Kommune har iværksat en række initiativer og indsatser, der har til formål at understøtte adgangen til arbejdskraft samt øget digitalisering og grøn omstilling i virksomhederne.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2 Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft

Dette temaafsnit handler om virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft.

De første sider viser arbejdskraftens fordeling på uddannelsesniveauer, samt hvor mange der deltager i efter- og videreuddannelse. Derudover vises, hvor meget udenlandsk arbejdskraft vægter i den private beskæftigelse.

Derefter vises data for forgæves rekruttering og udviklingen i antallet af opslåede stillinger, der giver en indikation af virksomhedernes udfordringer med at skaffe arbejdskraft.

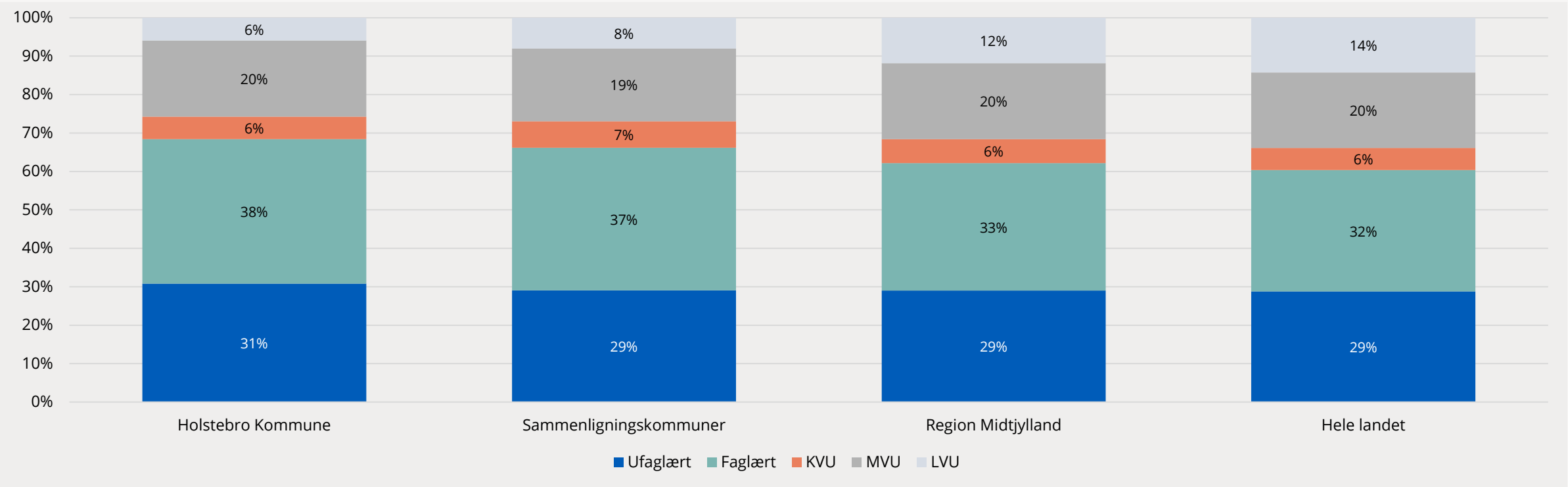
Til sidst opsummeres kommunens egen vurdering af, hvor der især er rekrutteringsudfordringer i erhvervslivet, og hvad der gøres lokalt i kommunen for at imødekomme udfordringerne.

Mange faglærte og få højtuddannede i Holstebro Kommune

Arbejdsstyrkens kompetenceniveau og sammensætning er en vigtig rammebetingelse for det lokale erhvervsliv og har betydning for, hvilke erhverv og virksomheder en kommune kan tiltrække. Figuren nedenfor viser arbejdsstyrken fordelt på uddannelsesniveauer i Holstebro Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Figuren viser, at arbejdsstyrkens uddannelsesniveau i Holstebro Kommune svarer nogenlunde til sammenligningskommunerne, men afviger en del fra det regionale gennemsnit og landsgennemsnittet. Hvor 38 pct. af arbejdsstyrken i Holstebro Kommune er faglærte, er denne andel 33 pct. i resten af regionen. Der er også en lidt højere andel ufaglærte i Holstebro Kommune end det regionale gennemsnit. Omvendt er andelen med en lang videregående uddannelse kun halvt så stor som i regionen som helhed. Netop den lave andel med en videregående uddannelse udgør en stor strukturel udfordring for erhvervslivet i Holstebro Kommune.

Figur 2.1. Fordeling af arbejdsstyrken efter uddannelsesniveau, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Personer med uoplyst uddannelse indgår ikke i opgørelsen. KVV=kortere videregående uddannelser; MVU=mellemlange videregående uddannelser; LVU=længerevarende videregående uddannelser. Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Herning Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune.

Flere deltager i VEU end i resten af regionen

Nye kvalifikationer erhverves ikke alene gennem formelle uddannelser, men også via løbende opkvalificering. Tabellen nedenfor viser, hvor stor en del af arbejdsstyrken, der er blevet opkvalificeret gennem voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder.

I 2015 til 2017 lå deltagelsen i VEU i Holstebro Kommune på 14,1 pct. og dermed over niveauet i sammenligningskommunerne og resten af landet. Andelen, der har deltaget i VEU, faldt herefter betydeligt i både Holstebro Kommune og resten af landet i 2018 til 2020. Forklaringen er formentlig en kombination af nedlukninger under coronakrisen (også på erhvervsskoler) i 2020 og højkonjunktur i 2018 til 2019, der kan afholde virksomheder fra at investere i efteruddannelse. Dertil kommer, at VEU stiller krav til almene kompetencer, som kan medføre at kun få lavtuddannede deltager. Trods faldende deltagelse er deltagelsen i VEU fortsat markant højere i Holstebro Kommune end landsgennemsnittet.

Tabel 2.1. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2015-20

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2015-17	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2018-20
Holstebro Kommune	14,1%	11,6%
Sammenligningskommuner	12,5%	10,7%
Region Midtjylland	12,0%	10,1%
Hele landet	11,7%	9,8%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

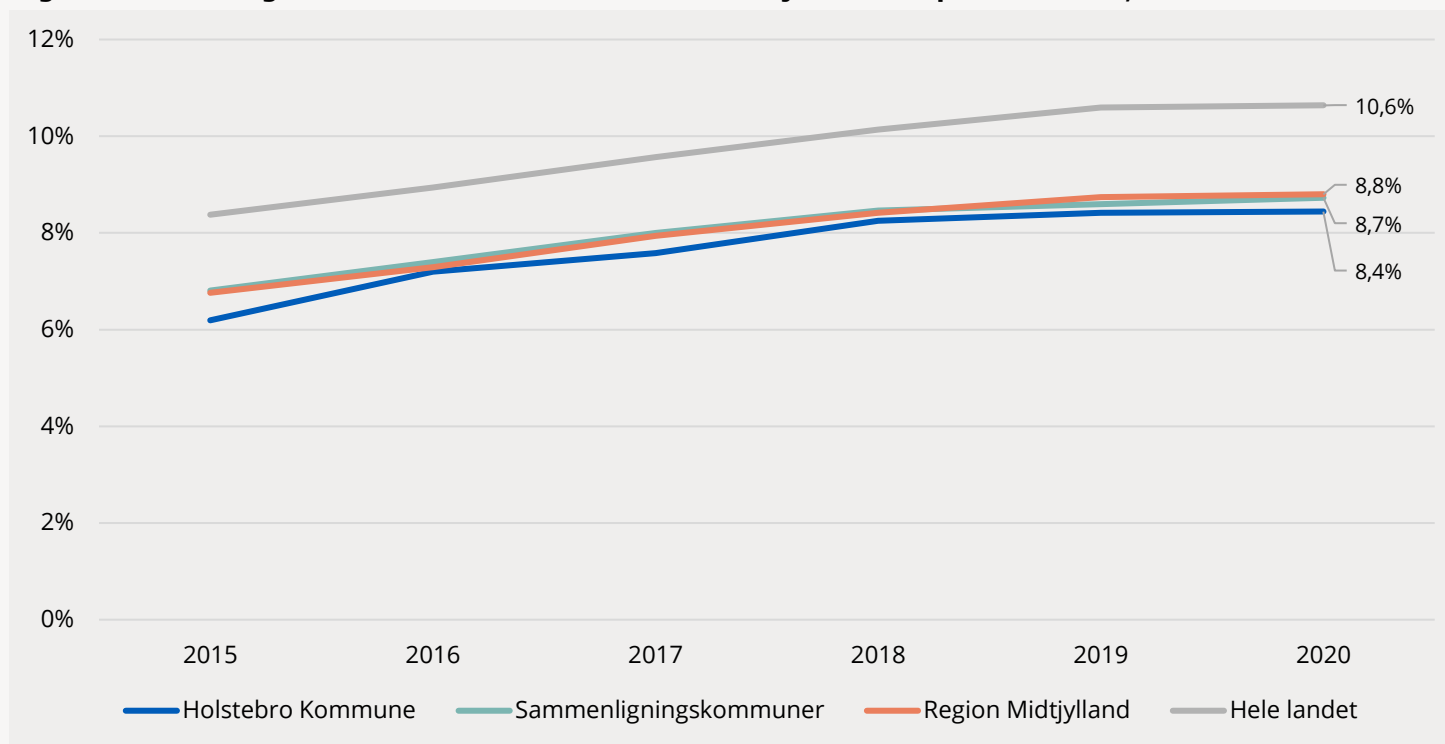
Lidt færre udenlandske medarbejdere end i resten af regionen

Adgangen til udenlandsk arbejdskraft er vigtig for mange virksomheders mulighed for at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Samtidig kan udenlandsk arbejdskraft bidrage med supplerende kompetencer og viden om udenlandske markeder, der kan styrke virksomhedernes udviklingsmuligheder.

Andelen af udenlandske medarbejdere i erhvervslivet er over de senere år steget både på landsplan og i regionen. Det gælder også i Holstebro Kommune, hvor antallet af udenlandske medarbejdere er steget med mere end to procentpoint over hele perioden 2015 til 2020. Andelen på 8,4 pct. (2020) er dog fortsat en smule lavere end i både sammenligningskommunerne og resten af regionen. Det fremgår også, at der i hele perioden har været en smule længere mellem den udenlandske arbejdskraft i Region Midtjylland end landsgennemsnittet. Det skal i den sammenhæng nævnes, at især græsekommuner (hovedstadskommuner og Tønder Kommune i Syddanmark) har en høj andel udenlandsk arbejdskraft.

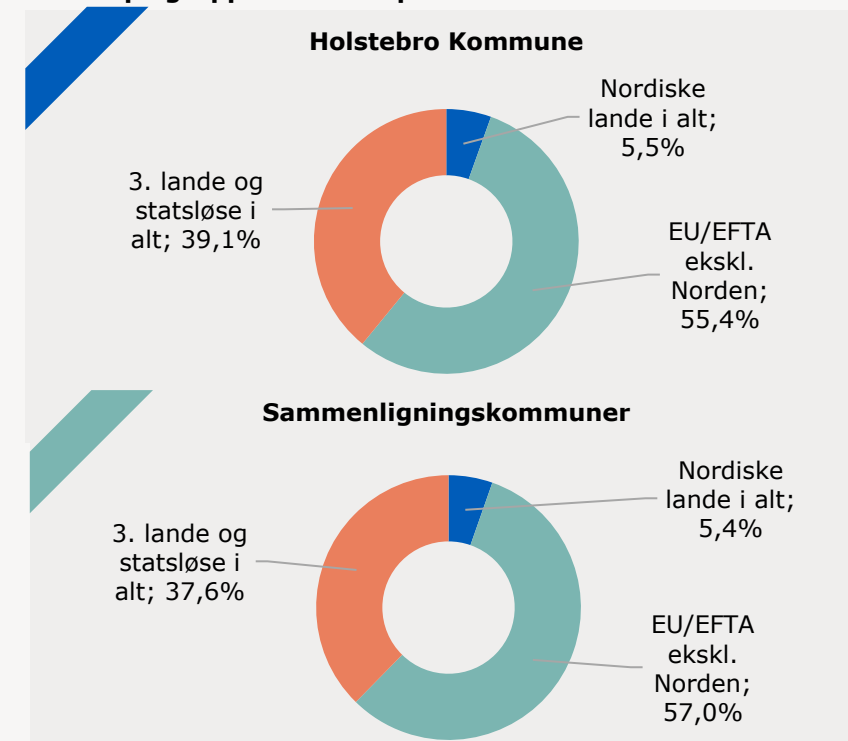
Når det gælder sammensætningen af den udenlandske arbejdskraft i Holstebro Kommune, kommer mere end 55 pct. fra EU- og EFTA-lande (ekskl. Norden), jf. Figur 2.3.

Figur 2.2. Udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: EFTA er den Europæiske Frihandelssammenslutning og består af Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz.

Figur 2.3. Fuldtidsbeskæftigede udenlandske statsborgere fordelt på grupper af lande pr. 4. kvartal 2021

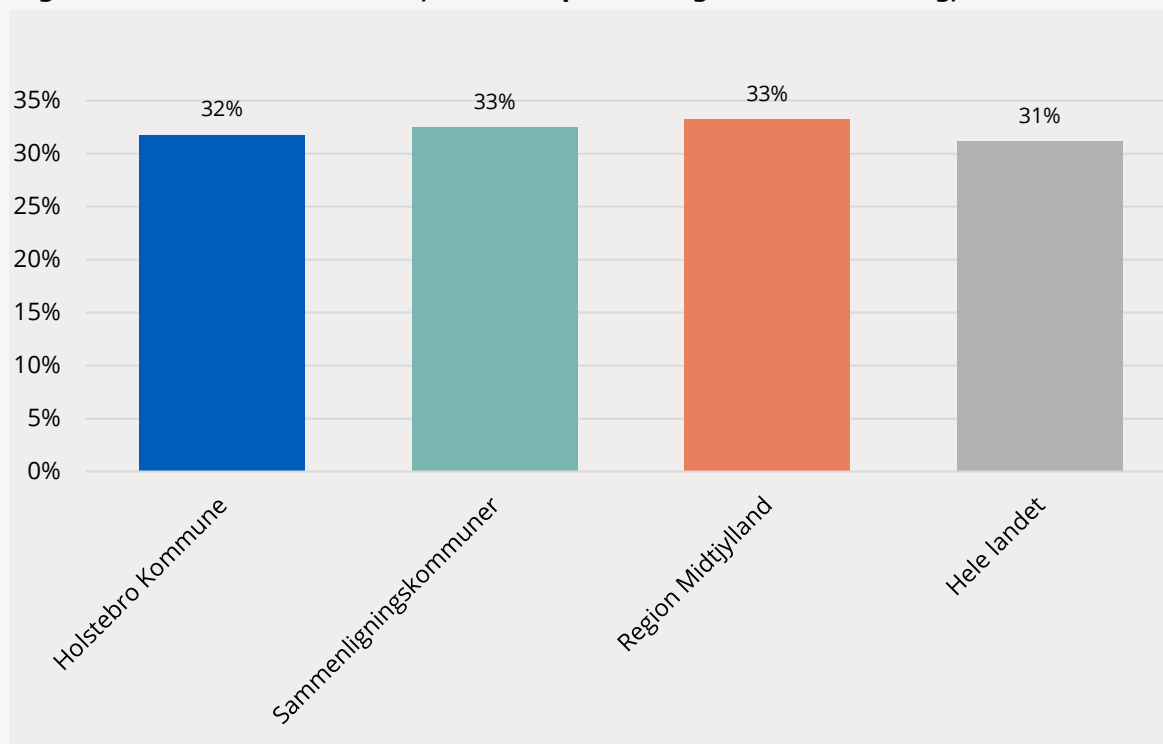
Ca. 1/3 af virksomhederne i Holstebro Kommune har oplevet forgæves rekruttering

Det er afgørende for virksomhedernes vækstmuligheder, at de kan få adgang til den arbejdskraft, de har brug for. Over hele landet har der i de seneste år kunnet konstateres mangel på visse typer af arbejdskraft og stigende rekrutteringsudfordringer i virksomhederne.

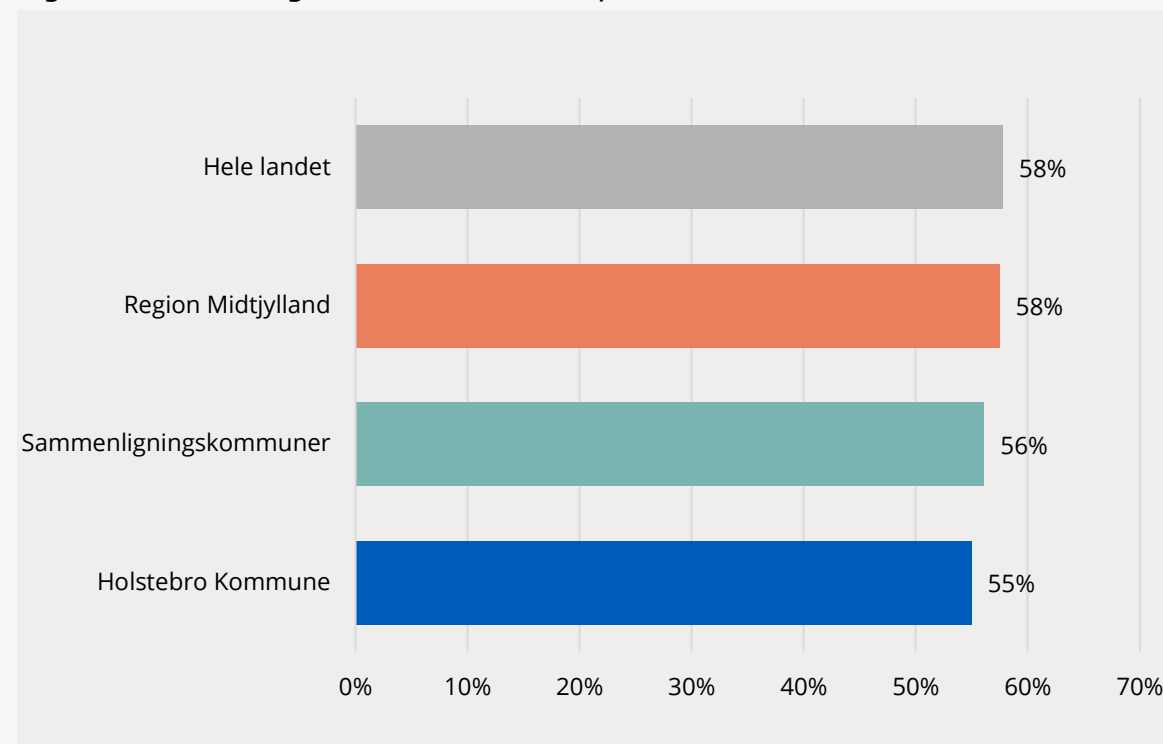
En indikator for virksomhedernes adgang til arbejdskraft er hvor mange virksomheder, der har ubesatte stillinger. Det vil sige, om virksomhederne oplever forgæves rekruttering. Dansk Industri har undersøgt dette i en undersøgelse fra 2021, der viser, at 32 pct. af virksomhederne i Holstebro Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020, som det fremgår af Figur 2.4 nedenfor. Andelen svarer stort set til gennemsnittet for regionen og hele landet.

Adgangen til arbejdskraft er også knyttet til befolkningens aldersfordeling og arbejdsstyrkens størrelse. Figur 2.5 viser andelen af indbyggere i alderen 20-64 år, der er den aldersgruppe, hvor arbejdsudbuddet er størst. Som det fremgår, er denne andel lidt lavere i Holstebro Kommune og sammenligningskommunerne end i resten af regionen.

Figur 2.4. Andel virksomheder, der har oplevet forgæves rekruttering, 2020

Figur 2.5. Andel borgere i alderen 20-64 år, 2020

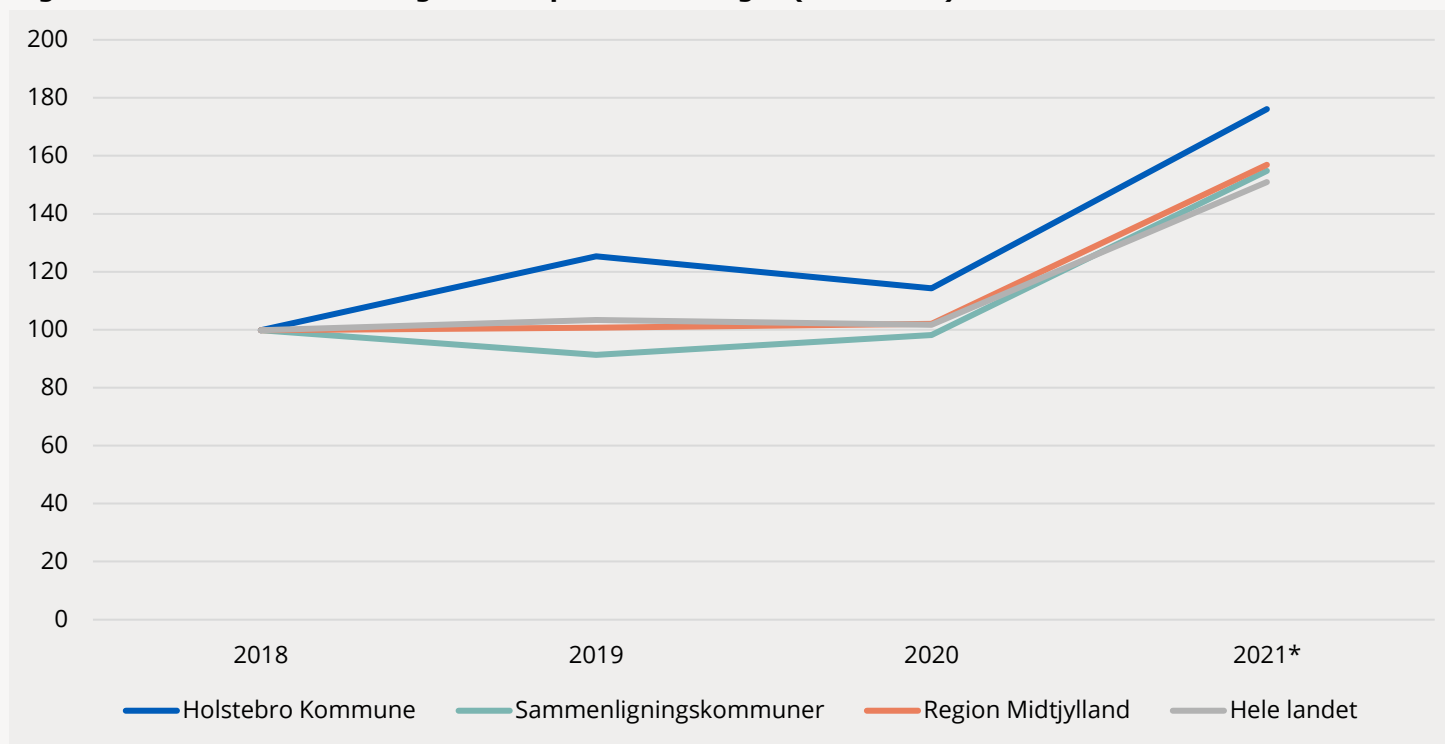
Stor vækst i antallet af opslåede stillinger i Holstebro Kommune

En indikator for presset på det lokale arbejdsmarked er udviklingen i omfanget af jobopslag, der afspejler efterspørgslen på arbejdskraft. Figur 2.6 viser udviklingen i opslåede stillinger siden 2018 i Holstebro Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

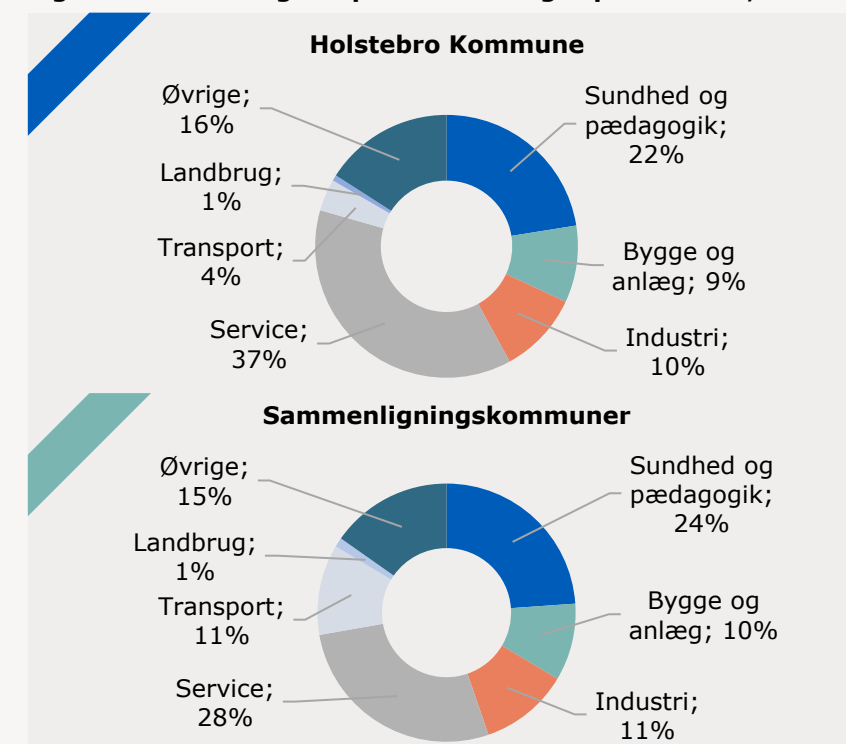
Det fremgår, at væksten i antallet af stillingsopslag siden 2018 har været højere end i både sammenligningskommunerne, regionen og resten af landet. Det skyldes især en stærk vækst fra 2018 til 2019. Herudover har Holstebro Kommune ligesom det øvrige land oplevet stærk vækst i antallet af opslåede stillinger i 2021. Det sidste skyldes formentlig en kombination af generel øget økonomisk aktivitet og rekruttering til testcentrene.

Figuren til højre viser fordelingen af de opslåede stillinger på nogle hovedsektorer. Som det fremgår, har der i 2021 i Holstebro Kommune især været mange jobopslag inden for servicesektoren.

Figur 2.6. Indekseret udvikling i antal opslåede stillinger (2018=100)

Figur 2.7. Fordeling af opslåede stillinger på sektorer, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra jobindsats.dk.

Note: Inddelingen på sektorer i figuren til højre er baseret på en gruppering af erhvervsgrupperingen under jobindeks.dk. Antallet af stillinger på årsbasis er summeret på måneder. I 2021 går data kun frem til og med november. I antallet af opslåede stillinger indgår også deltidsansatte og vikarer.

Erhvervsrettede tiltag for at styrke virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft i Holstebro Kommune

I. Mulighederne for at tiltrække kvalificeret arbejdskraft til kommunen?

Efter Covid-19 opleves i Holstebro Kommune store rekrutteringsudfordringer og begrænsninger i adgangen til den ønskede kvalificerede arbejdskraft. Udfordringerne skal aktuelt ses i lyset af den meget lave ledighed – i januar 2022, 378 fuldtidsledige.

Den demografiske udfordring på arbejdsmarkedet forstærkes af udvikling i omegnskommunerne

Strukturelt er Holstebro Kommune demografisk påvirket af en udvikling med aldersbetinget afgang fra en række fagområder, som ikke i samme omfang erstattes af unge. Det gælder i særlig grad for beskæftigede med en erhvervsfaglig uddannelse. Denne udvikling forstærkes af at indpendlingen fra flere af de omegnskommuner, som virksomhederne i Holstebro Kommune er afhængige af, er under et mere markant pres som følge af flere ældre og færre unge.

Bosætningsstrategi

Holstebro Kommune fører en aktiv bosætningspolitik med fokus på at fremhæve kommunen som et godt sted at bo og leve. Målsætningen er bl.a. at tiltrække kvalificeret arbejdskraft. Det lykkedes i mange tilfælde hvert år, men det er samlet set ikke en let vej, hvilket diverse statistikker vedrørende befolkningsudviklingen i henholdsvis Øst- og Vestjylland tydeligt illustrerer.

II. Lokale initiativer og indsatser med henblik på at imødekomme rekrutteringsudfordringer

Fokus på opkvalificering

I Holstebro Kommune er der et særligt fokus på at opkvalificere den nuværende arbejdsstyrke, så flest mulige har kvalifikationer, der gør dem i stand til at bidrage til virksomhedernes fortsatte vækst og udvikling. Udover den opkvalificering der finder sted i forbindelse med ledighed, finder der en betydelig opkvalificering sted i virksomhederne – internt og eksternt. Holstebro Kommune har en ambition om at styrke denne efter- og videreuddannelsesindsats, så arbejdsstyrken i endnu højere grad oplever, at kompetencerne løbende vedligeholdes og udvikles.

Flere uddannelser og studerende

Det er et højt prioriteret indsatsområde, at Holstebro Kommune løbende udvikler sig som uddannelsesby, så både udbud af uddannelser og tilgangen af studerende sikrer et spændende uddannelsesmiljø og tilgængelige kvalifikationer i landsdelen.

Internationaliseret arbejdsstyrke

Med og uden kommunens aktive medvirken ses der også en fortsat internationalisering af arbejdsstyrken i Holstebro Kommune. Antallet af beskæftigede med udenlandsk baggrund er i de sidste 5 år vokset fra ca. 1.300 i 2016 til ca. 1.850 fuldtidsbeskæftigede i 2021. På trods af mink-nedlukningen har der også fundet en stigning sted fra 2020 til 2021. Udviklingen dækker dels over en øget tilgang af borgere fra bl.a. Rumænien, Bulgarien og Ukraine, men også over at flere af de flygtninge som kom til kommunen særligt i 2015 og 2016 fra bl.a. Syrien, er kommet ud på arbejdsmarkedet i perioden.

3 Temaafsnit om megatrends

Det andet temaafsnit i dette års kommunerapporter sætter fokus på de megatrends, der især præger erhvervsudviklingen i disse år – nemlig grøn omstilling og digitalisering.

Der er desværre endnu ikke data og indikatorer, der gør det muligt at følge udviklingen i den digitale transformation og grønne omstilling i erhvervslivet på tværs af kommuner.

Men afsnittet viser nøgleindikatorer for CO₂-udledning, energiforbrug og digitale kompetencer. Herudover vises data for virksomhedernes deltagelse i SMV:Digital.

Til sidst giver afsnittet et overblik over initiativer i kommunen, der understøtter henholdsvis digitalisering og grøn omstilling.

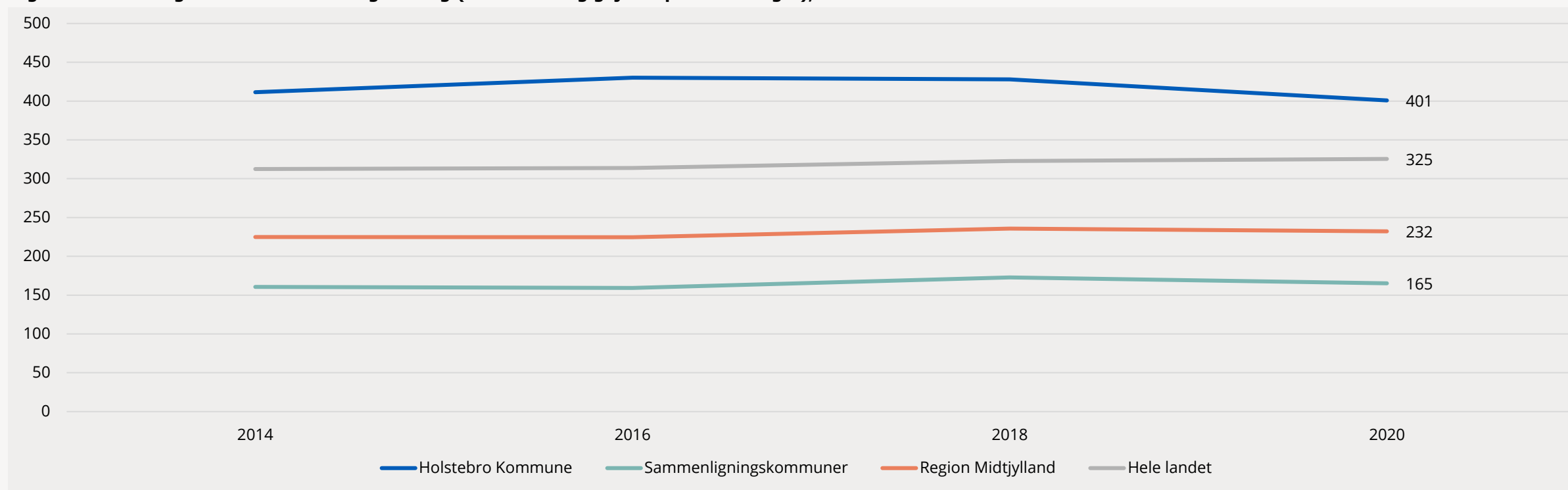
Højt, men let faldende energiforbrug i industrien

Et af de områder, hvor der er sammenlignelige data på kommunalt niveau relateret til den grønne omstilling, er industriens energiforbrug, som i mange midtjyske kommuner udgør en væsentlig del af det samlede CO₂-aftryk. På dette område er der dog betydelige forskelle på tværs af kommuner, der bl.a. kan hænge sammen med forskelle i branchestrukturen.

Industrivirksomhederne i Holstebro Kommune har i perioden 2014 til 2020 haft et relativt højt energiforbrug pr. medarbejder, som det fremgår af Figur 3.1, idet forbruget dog er faldet en smule siden 2018. Figuren viser, at energiforbruget pr. medarbejder i 2020 var mere end dobbelt så højt som i sammenligningskommunerne og ca. 70 pct. højere end i regionen.

Det fremgår også af figuren, at energiforbruget pr. medarbejder over hele perioden har været forholdsvis konstant gennem hele perioden i både Region Midtjylland og hele landet.

Figur 3.1. Udviklingen i industriens energiforbrug (målt i 1.000 gigajoule pr. beskæftiget), 2014-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Energistyrelsen.

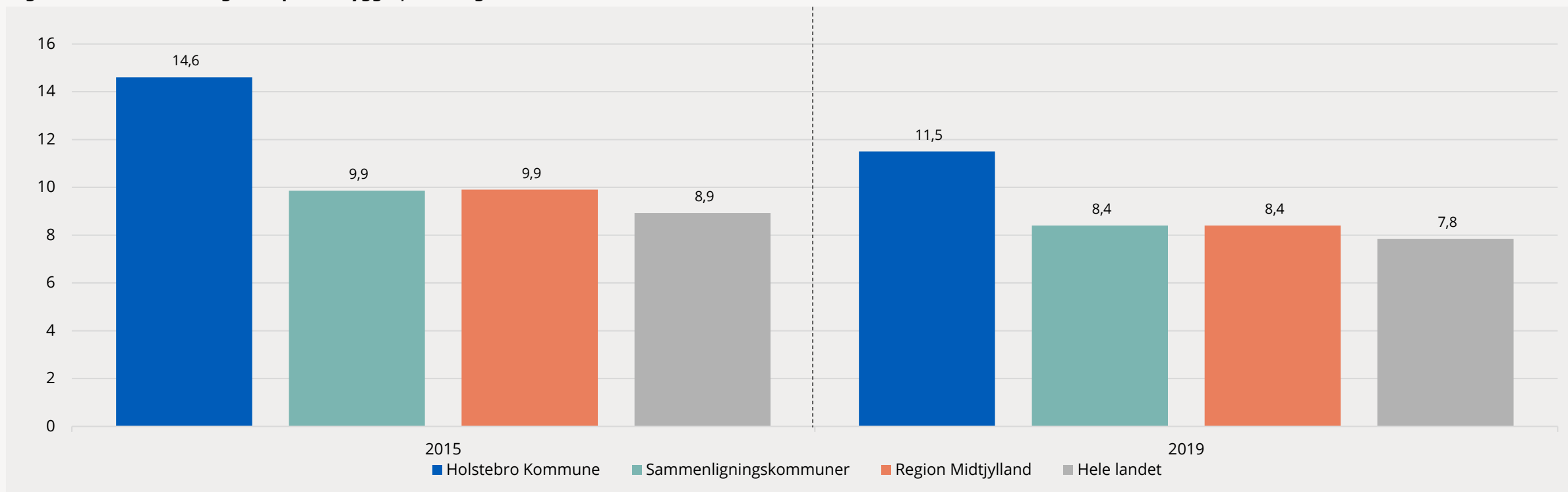
Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Herning Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune.

Stort fald i CO2-udledningen pr. indbygger

I mange kommuner er der stor opmærksomhed på udviklingen i den samlede CO2-udledning, og en række kommuner har opstillet mål om CO2-neutralitet inden for en årrække. Figuren nedenfor viser CO2-udledningen pr. indbygger i 2015 og 2019 i kommunen, regionen, sammenligningskommunerne og hele landet.

Det fremgår, at Holstebro Kommune har en CO2-udledning pr. indbygger, der er noget højere end i både sammenligningskommunerne, Region Midtjylland samt hele landet. Frem mod 2019 er der dog sket et betydeligt fald i Holstebro Kommune fra 14,6 tons pr. indbygger til 11,5 tons – svarende til en reduktion på 21 pct. I sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet er CO2-udledningen faldet med 12-15 pct.

Figur 3.2. CO2-udledning tons pr. indbygger, 2015 og 2019

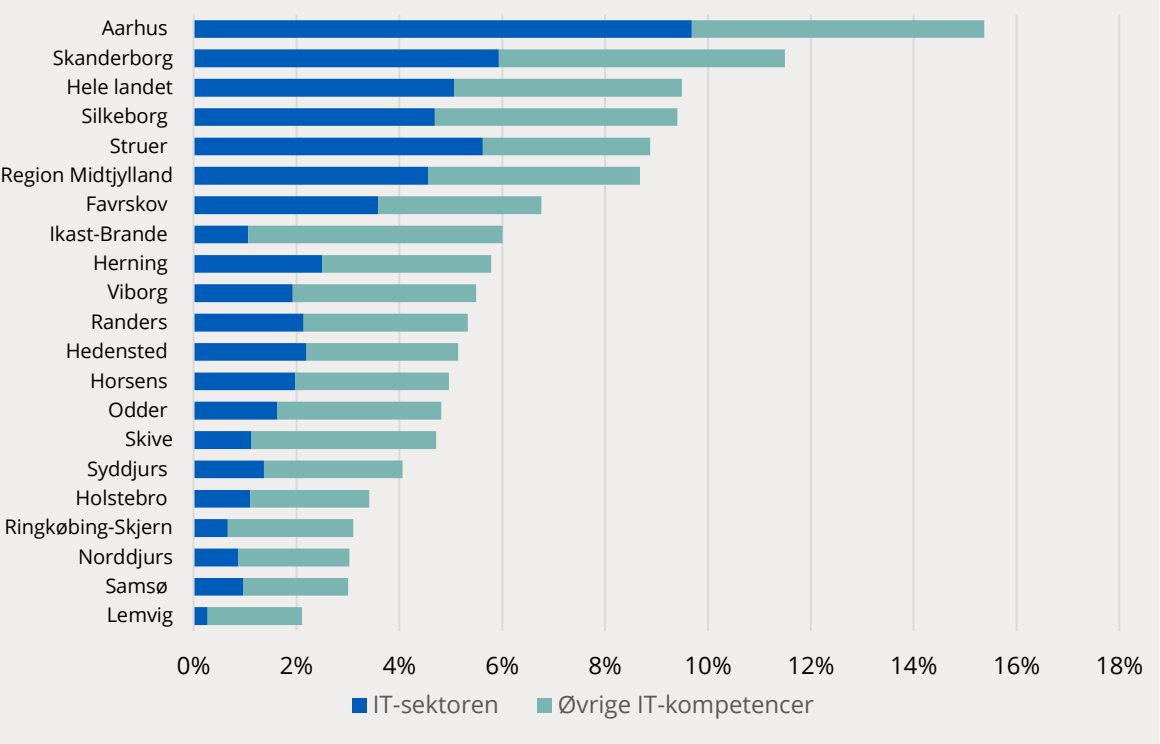
Få it-specialister ansat i Holstebro Kommunes virksomheder

En mulig indikator for erhvervslivets evne til digital transformation er it-beskæftigelsen. Det vil sige antallet af personer, der arbejder med drift og udvikling inden for it. It-arbejdsmarkedet kan inddeles i personer ansat i it-sektoren samt personer i andre brancher, der har en it-uddannelse eller er ansat i en it-stilling (øvrige it-kompetencer). Som det fremgår af Figur 3.3, er it-beskæftigelsen klart størst i Aarhus Kommune efterfulgt af Skanderborg Kommune.

Holstebro ligger nummer 15 blandt de midtjyske kommuner målt efter den samlede it-beskæftigelses andel af den private beskæftigelse. Samlet udgør it-beskæftigelsen ca. tre procent af den private beskæftigelse i Holstebro Kommune.

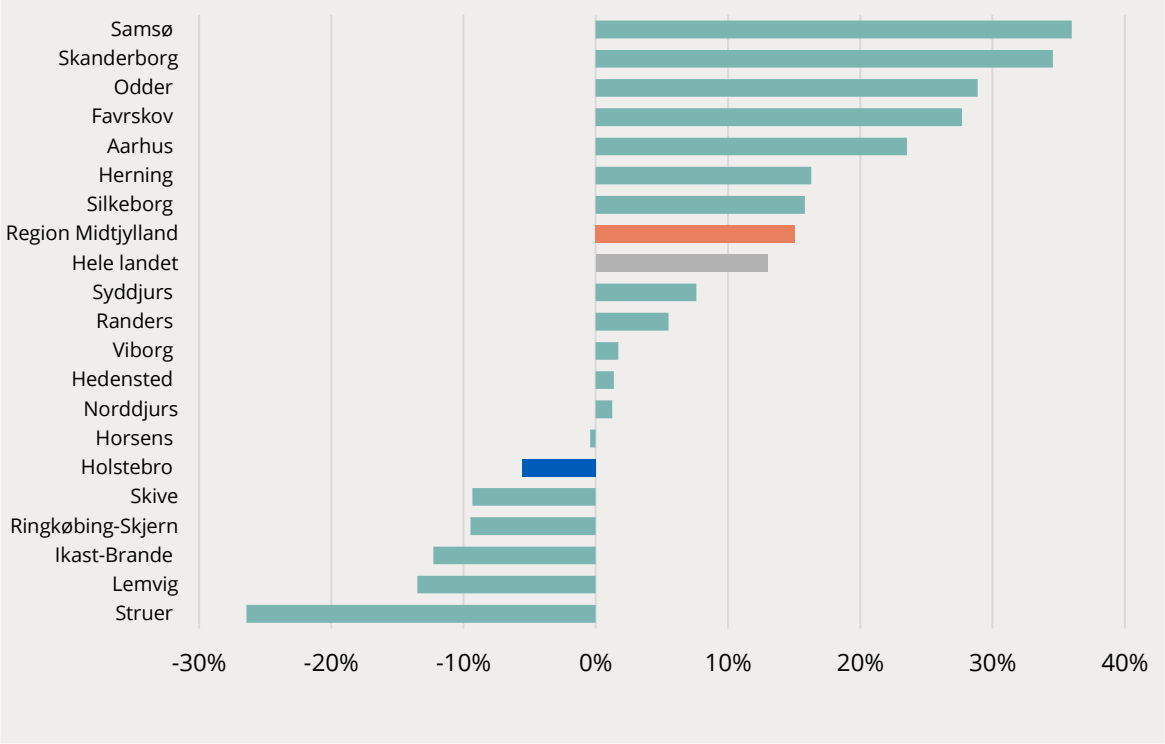
Figur 3.4 viser, at mange kommuner har haft vækst i it-beskæftigelsen. Det gælder dog ikke Holstebro Kommune, hvor antallet af it-jobs er faldet med 6 pct. i perioden 2015 til 2020. For regionen som helhed har væksten været på 15 pct.

Figur 3.3. It-beskæftigelse opdelt efter kommune, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 3.4. Udvikling i beskæftigelsen på it-arbejdsmarkedet, 2015-20

Deltagelser i SMV:Digital ligger over landsgennemsnittet

En indikator for den digitale transformation i virksomhederne er deltagelsen i nationale programmer, der yder tilskud til it-udvikling. Det største og bredest forankrede program i Danmark er SMV:Digital. Gennem SMV:Digital kan SMV'er med 2-249 ansatte søge om tilskudsvouchers, hvor et rådgivningsforløb bliver skræddersyet ud fra virksomhedens udviklingsprojekt.

I perioden 2019 til 2021 deltog 933 virksomheder i Region Midtjylland i SMV:Digital-projekter, svarende til 35 pct. af alle forløb på landsplan. Nedenstående tabel viser fordelingen af de 933 virksomheder på kommuner og samtidig antal deltagelser pr. 1.000 virksomheder i målgruppen.

Det fremgår, at Holstebro Kommune havde 34 deltagelser pr. 1.000 virksomheder, hvilket er en smule under regionsgennemsnittet. Tabellen viser også, at antallet af deltagelser pr. 1.000 virksomheder er klart større i Region Midtjylland end i resten af landet.

Tabel 3.1. Deltagelser i SMV:Digital, 2019-21

Kommuner	Antal deltagere	Deltagelse pr. 1.000 virksomheder i målgruppen
Aarhus	282	44
Silkeborg	86	50
Hedensted	67	68
Randers	61	34
Herning	61	30
Skanderborg	58	51
Viborg	51	27
Horsens	49	29
Favrskov	45	52
Holstebro	43	34
Ringkøbing-Skjern	41	29
Ikast-Brande	39	44
Struer	29	73
Skive	22	23
Odder	17	43
Norddjurs	15	20
Lemvig	12	22
Syddjurs	9	11
Region Midtjylland	993	38
Øvrige regioner	1.879	22

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Erhvervsstyrelsen

Note: Samsø Kommune indgår ikke i statistikken, da der ikke er nok deltagere. De enkelte kommuner kan derfor ikke summeres til totalen for Region Midtjylland. Antallet af virksomheder i målgruppen er opgjort som antallet af virksomheder med to eller flere medarbejdere.

Initiativer og tiltag i Holstebro Kommune til at understøtte digitalisering og grøn omstilling

I. Potentiale og udfordringer forbundet den grønne omstilling og digitalisering i Holstebro Kommune

Effekten af grøn omstilling og digitalisering i Holstebro Kommune

I Holstebro Kommune, arbejdes der på at fremme den grønne forretningsudvikling og energieffektivitet i det lokale erhvervsliv. Både for at styrke virksomhedernes konkurrenceevne og vækst samt bidrage til den grønne omstilling.

Grøn omstilling styrker konkurrencedygtighed og forbedrer bundlinjen

Mange virksomheder, bl.a. i procesindustrien, lykkes med den grønne omstilling, og nyder godt af de mange fordele, det fører med sig. Udover mere konkurrencedygtighed og en forbedret bundlinje, så reduceres klimapåvirkningen også. Der er, som i resten af Danmark, et stort potentiale for flere grønne forretnings tiltag som f.eks. kritisk gennemgang af produkter, produktionskæder, processer og energiforbrug, der alle kan bidrage til at afdække virksomheders grønne potentialer. Ydermere er der et stort potentiale i udviklingen af nye it-systemer og digitale løsninger, der kan fremme cirkulær økonomi og reducere.

II. Indsatser og initiativer der understøtter den grønne omstilling

Klar til bæredygtigt byggeri

Holstebro Kommune er med i projektet Klar til bæredygtigt byggeri. Projektet har til formål at styrke grønne kompetencer blandt landets små og mellemstore virksomheder. Stigende krav til bæredygtighed og forskellige certificeringer i byggeprojekter kræver ny viden. Derfor er Holstebro Kommune gået med i projektet, som Realdania har udviklet i samarbejde med DI Dansk Byggeri og WE BUILD DENMARK. Klar til bæredygtigt byggeri er et tilbud, hvor virksomheder kan søge om op til 100.000 kr. til grøn kompetenceudvikling i form af kurser og konsulenttydelser. Fra 2023 må større nybyggerier ikke udlede mere end 12 kg CO₂ pr. m² om året set over 50 års levetid. Heri indgår beregninger af, hvor meget CO₂ byggerier udleder, når man både indregner klimapåvirkningen fra produktionen af byggematerialerne, transporten, selve byggeprocessen og vedligehold over en 50-årig periode. Fra 2025 vil der blive indført en CO₂-grænse for de mindre byggerier, og derfor er det vigtigt, at også de mindre byggefirmaer bliver kompetente på dette område. I Holstebro Kommune søgte syv virksomheder om at være med i projektet. Alle blev optaget.

Thor havvindmøllepark

22 kilometer fra Holstebro Kommunes vestligste punkt, Thorsminde, bliver Danmarks hidtil største havvindmøllepark, med navnet Thor, placeret. Det estimeres at de mange nye arbejdspladser, der kommer til området i forbindelse med opførslen af Thor havvindmøllepark vil svare til 8.200 årsværk fordelt over hele byggeperioden. Der har været et stort lokalt engagement omkring opførslen af Thor, og Thorsminde er blevet servicehavn.

Thor Havvindmøllepark forventes at stå klar til brug og have en kapacitet, der gør det muligt at levere strøm til ca. 1. mio. danske husstande fra 2027. Med de estimater der foreligger for elpriser de kommende år, forventes udbudsvinderen at have betalt den danske stat 2,8 mia. kr. i løbet af en kort årrække. Thor er den første havmøllepark i verden, der bliver opført med betaling til staten.

DK2020

Holstebro er med i DK2020, der er et projekt, som giver danske kommuner mulighed for at modtage rådgivning og sparring. Med udgangspunkt i DK2020 vil kommunen indgå i netværk samt opnå adgang til redskaber til brug for udvikling af lokale klimahandlingsplaner, der lever op til Parisaftalens målsætninger.

Energioptimering og nye teknologiske løsninger

På erhvervsområdet vil Holstebro Kommune blandt andet fokusere på energioptimering via udvikling og nytænkning af teknologiske løsninger.

4 Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Holstebro Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først sammenlignes den samlede udvikling i den private jobskabelse med sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med erhvervsspecialiseringen. Først vises specialiseringen inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Derefter vises jobudviklingen og erhvervsspecialiseringen på brancheniveau.

Fald i den private beskæftigelse i Holstebro Kommune i perioden 2018 til 2020

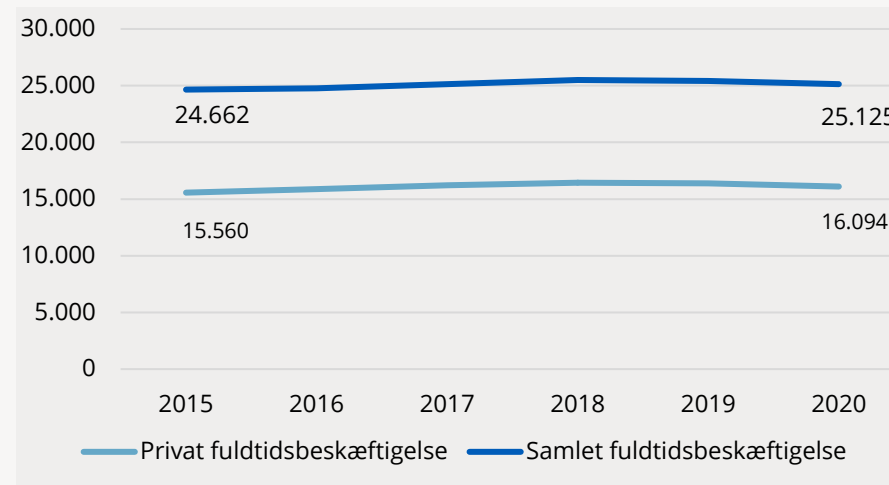
En central indikator for udviklingen i erhvervspræstationerne i en kommune er udviklingen i den samlede private jobskabelse. Figur 4.1 viser, at der i perioden 2015 til 2020 er sket en vækst i den private fuldtidsbeskæftigelse på knap 500 personer i Holstebro Kommune, hvilket har ført til en tilsvarende vækst i den samlede beskæftigelse.

Figur 4.2. viser, at væksten har været svagere end i både sammenligningskommunerne, regionen og hele landet. Her skiller Holstebro Kommune sig især ud i perioden 2018 til 2020, hvor kommunen oplevede et fald i beskæftigelsen.

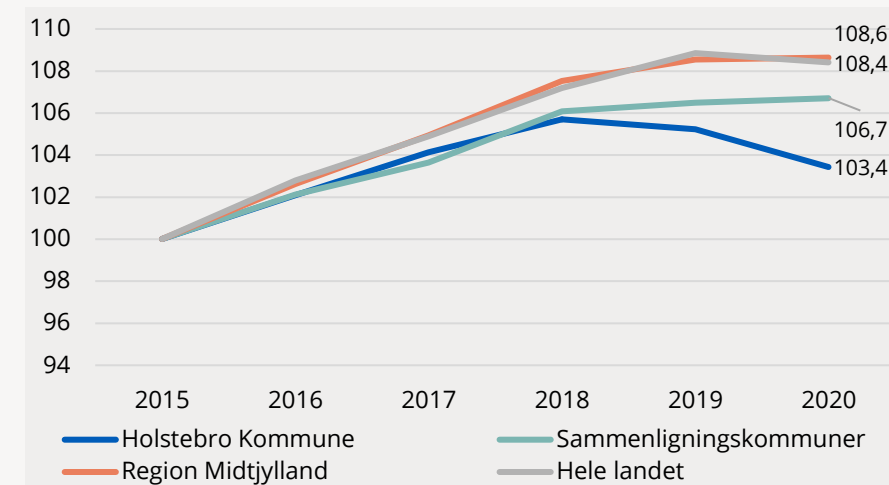
For at belyse udviklingen under coronakrisen viser Figur 4.3 den kvartalsvise udvikling i antallet af fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere siden første kvartal 2020.

Figuren viser, at beskæftigelsen i Holstebro Kommune stort set har fulgt udviklingen i resten af regionen og sammenligningskommunerne.

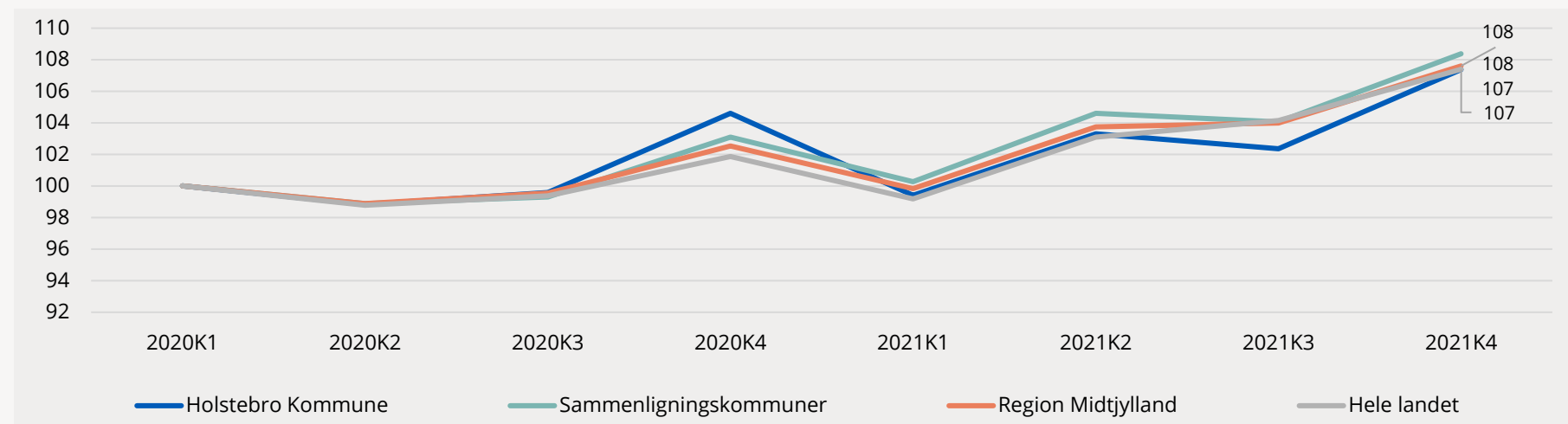
Figur 4.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2015-20

Figur 4.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2015=100)

Figur 4.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor under coronakrisen (1. kv. 2020=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for Figur 4.1. og 4.2.) og jobindsats.dk (for Figur 4.3.).

Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Herning Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune. I Figur 4.3. er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrukket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

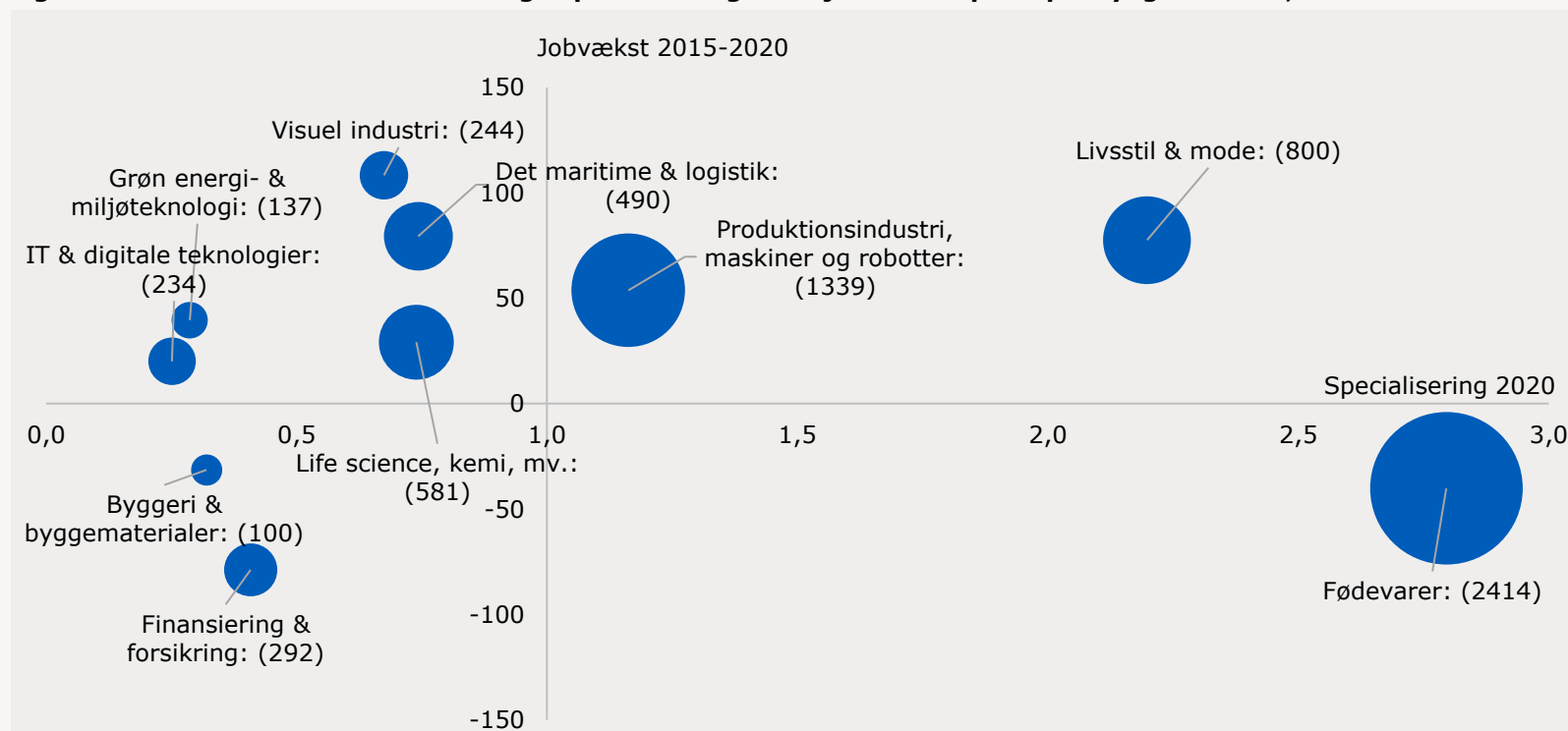
Klynger: Fødevarer og produktionserhverv dominerer i Holstebro Kommune

Figur 4.4 giver et overblik over, hvordan Holstebro Kommune er specialiseret inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed kun virksomheder, der ligger inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (enten fordi de har eksport eller leverer viden og ydelser til erhverv med stor eksport).

Figuren viser, at fødevarer og produktionsindustri mv. er klart de største klynger beskæftigelsesmæssigt i Holstebro Kommune. Kommunen er samtidig specialiseret inden for disse klynger samt inden for klyngen livsstil & mode (der både rummer møbler, design og beklædning). Med en specialiseringsgrad på 2,8 fylder fødevareklyngen næsten tre gange så meget som i en gennemsnitskommune.

Herudover viser figuren, at der har været vækst i jobskabelsen i en del klynger med visuel industri (reklame, tv, film, spil mv.) som det klyngeområde, hvor der er skabt flest jobs. Den største klynge – fødevarer – har omvendt oplevet tilbagegang i beskæftigelsen.

Figur 4.4. Kommunens erhvervsmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2015-2020

Figuren viser Holstebro Kommunes erhvervsmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger. Klyngernes betydning er vist gennem tre indikatorer:

- Cirklernes størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2020. Antal årsværk er angivet i parentes ud for hver cirkel.
- Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af Holstebro Kommunes private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2015-20. Det vil sige, om klyngen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Klyngerne er baseret på statistikarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervsmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- og miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen fra Clean og Energy Cluster.

Bygge og anlæg, handel og industri har størst beskæftigelse

Hvor figuren på forrige side gav et overblik over Holstebro Kommunes specialisering inden for de nationale klyngeområder, tager Tabel 4.1 afsæt i en traditionel brancheinddeling og omfatter alle private virksomheder. Den viser, at handel samt bygge & anlæg er de største brancher i Holstebro Kommune målt på antallet af fuldtidsjobs, og at disse brancher samtidig har oplevet jobvækst (særligt bygge og anlæg). Derefter følger fødevarerindustri og primære erhverv, der også er nøgleerhvervene i fødevarerklyngen, jf. Figur 4.4 på forrige side. Endelig viser figuren en stærk specialisering inden for flere produktionserhverv.

Tabel 4.1. Antal private jobs, jobvækst 2015-20 samt erhvervsmæssig specialisering, opdelt på brancheniveau

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2015-20 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2015-20 (pct.)	Specialisering, 2020
	2015	2020			
Detailhandel	2.144	2.165	1%	2%	1,2
Engroshandel	1.579	1.712	8%	5%	1,2
Bygge og anlæg	1.460	1.700	16%	17%	1,1
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	1.452	1.426	-2%	3%	3,2
Landbrug, skovbrug og fiskeri	1.313	1.186	-10%	-2%	2,1
Metalindustri	1.094	1.124	3%	1%	3,4
Tekstil-, træ-, papir- og møbelindustri mv.	747	807	8%	2%	1,7
Transport	630	702	11%	7%	0,7
Operationel service	551	613	11%	12%	0,6
Olieraffinaderier mv., Kemisk industri, Medicinalindustri, Plast-, glas- og betonindustri	555	568	2%	6%	1,0
Rådgivning, forskning og udvikling	520	453	-13%	14%	0,4
Hoteller og restauranter	390	453	16%	9%	0,7
Sundhedsvæsen	420	406	-3%	12%	1,0
Private velfærdsinstitutioner	328	380	16%	18%	1,0
Undervisning	319	366	15%	9%	1,0
Andre serviceydelser mv.	347	333	-4%	7%	0,7
Tele, IT, tv og radio	246	332	35%	17%	0,3
Ejendomshandel og udlejning	360	329	-9%	6%	0,8
Finansiering og forsikring	387	308	-20%	7%	0,4
Kultur og fritid	285	260	-9%	13%	1,0
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	147	226	54%	11%	0,3
Reklame og øvrig erhvervsservice	173	177	2%	11%	0,6
Råstof, energi og forsyning mv.	116	69	-41%	9%	0,4
Alle brancher	15.560	16.094	3%	8%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ. Brancherne forlag, tv og radio, og tele, IT og information er lagt sammen til branchen tele, IT og radio på grund af diskretioneringer.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5 **Iværksætter og virksomhedsbestand**

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Holstebro Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesraten blandt de nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2015.

Endelig viser afsnittet den samlede udvikling i virksomhedsbestanden i Holstebro Kommune.

Etableringsraten i Holstebro Kommune lå i 2020 lidt under resten af regionen

Iværksættere spiller en vigtig rolle for innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

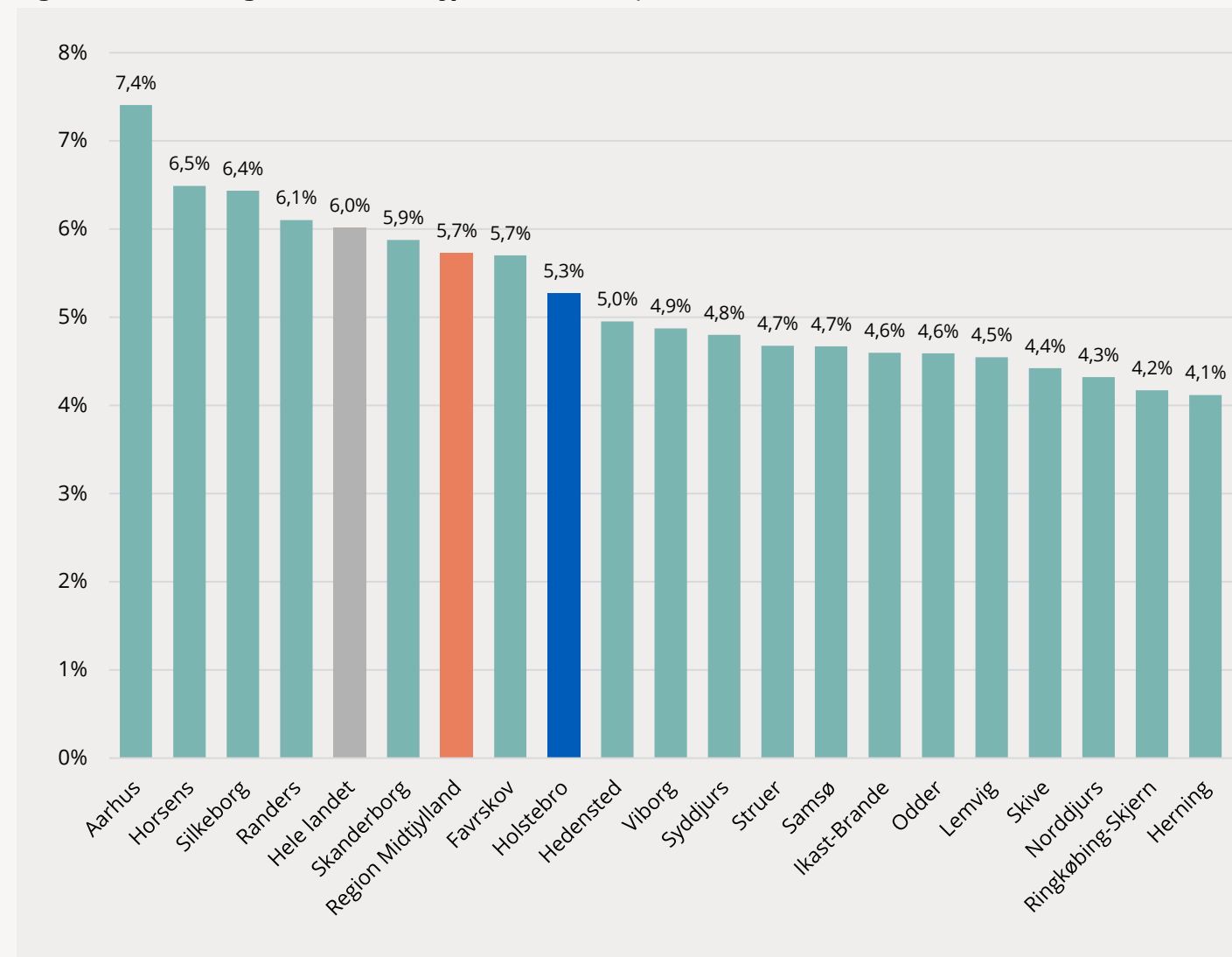
Figuren til højre viser etableringsraten (andelen af den samlede virksomhedsbestand, der er etableret i 2020) i de midtjyske kommuner i 2020 sammenholdt med landsgennemsnittet og regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Holstebro Kommune i 2020 lidt under landsgennemsnittet og tæt på regionsgennemsnittet.

Figuren viser også, at Aarhus Kommune havde den højeste etableringsrate på ca. 7,4 pct., mens de to vestjyske kommuner – Holstebro Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune – havde den laveste etableringsrate på lidt over 4 pct. Generelt er etableringsraterne højere i de østjyske end i de vestjyske kommuner.

Figur 5.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand

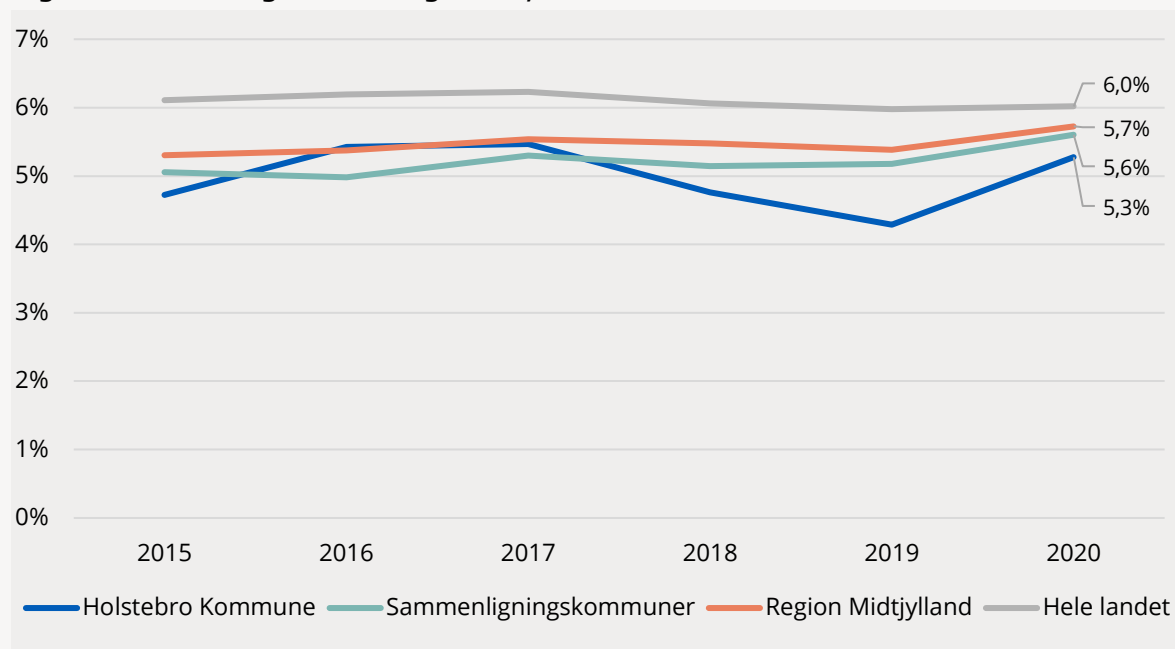
Svingende etableringsrate i Holstebro Kommune

Figur 5.2 viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2015 til 2020 for Holstebro Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Som det fremgår, lå etableringsraten frem til 2018 tæt op af sammenligningskommunerne for derefter at falde betydeligt i 2019. Den lidt lave etableringsrate i Holstebro Kommune skal holdes op mod specialiseringen inden for industri og landbrug, hvor iværksætternes andel af den samlede virksomhedsbestand typisk er lavere end inden for service og handel.

Figuren viser også, at forskellen mellem de midtjyske kommuner og resten af landet er blevet indsnævret gennem perioden.

Figur 5.2. Udvikling i etableringsraten, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Herning Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune.

Mange brancher bidrager til iværksætteri i Holstebro Kommune

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på branchefordelingen af de nye virksomheder. Tabel 5.1 viser derfor iværksætter-virksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2019 til 2020.

Tabellen afslører en meget lige fordeling af iværksætterne på de brancheområder, hvor der er flest iværksættere. Det er også bemærkelsesværdigt, at kun få iværksættere kommer fra industrien til trods for produktionserhvervenes store vægt i kommunen.

Holdt op mod sammenligningskommunerne udgør landbrug, detail og private velfærdsinstitutioner en højere andel af iværksætterne i Holstebro Kommune. Det modsatte gør sig gældende for bygge og anlæg, industri, vidensservice samt information og kommunikation (IKT).

Tabel 5.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2019-20

Branche	Holstebro Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Private velfærdsinstitutioner og kultur	13%	9%	9%	9%
Finansiering, forsikring og ejendomme	13%	11%	12%	9%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	13%	10%	10%	8%
Bygge og anlæg	13%	15%	12%	13%
Detailhandel	11%	8%	8%	8%
Vidensservice	10%	12%	15%	16%
Operationel service	9%	9%	8%	9%
Hoteller og restauranter	5%	6%	5%	6%
Industri	4%	6%	5%	4%
Transport	3%	3%	4%	5%
Engroshandel	3%	4%	4%	3%
Information og kommunikation	2%	6%	7%	9%
I alt	100%	100%	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst sektor er ikke medtaget.

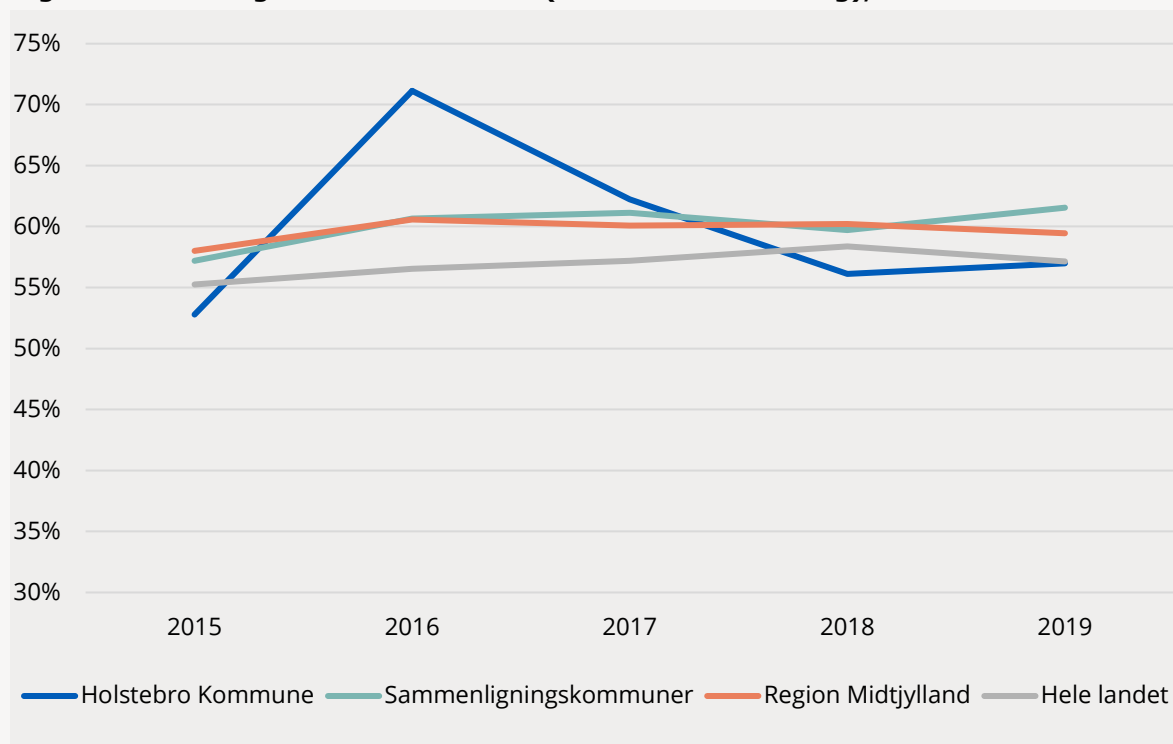
Højere overlevelsesserater end i resten af landet

En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesseraten. Det vil sige andelen af iværksættervirksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, at de er etableret. Figurerne nedenfor viser overlevelsesseraterne henholdsvis tre- og fem år efter etablering for iværksættere i henholdsvis Holstebro Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

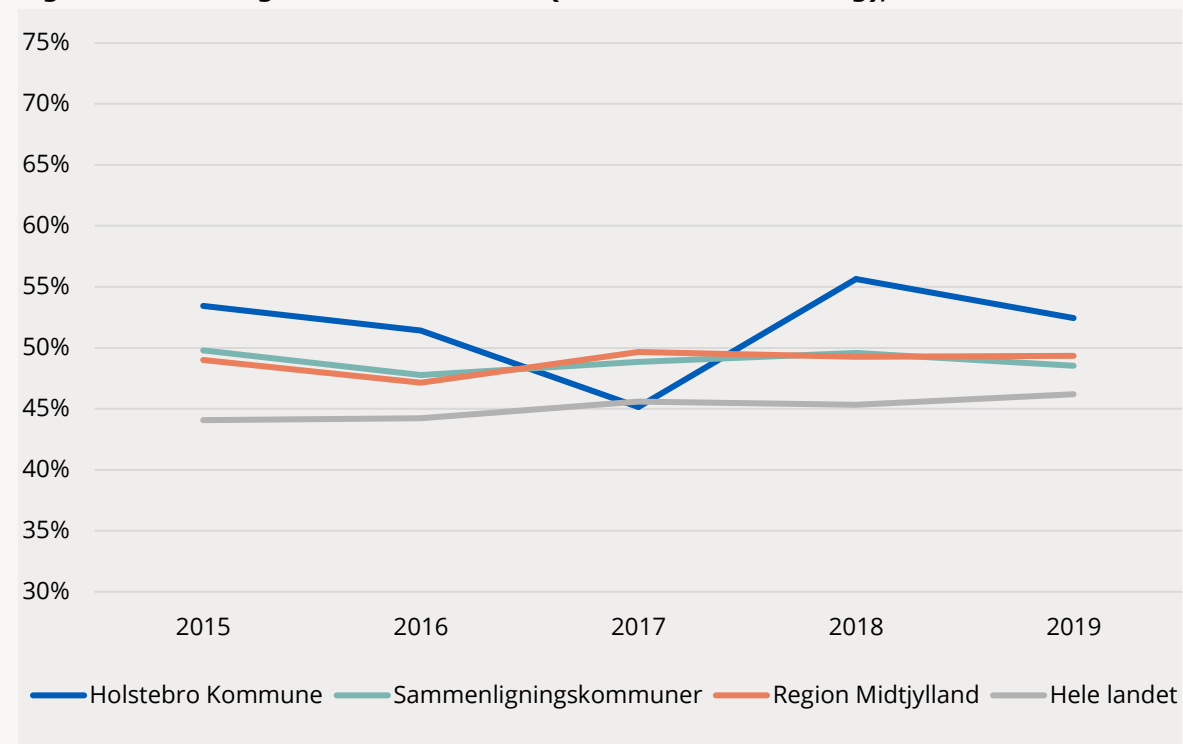
Det fremgår, at overlevelsesseraterne svinger en del fra år til år, men at specielt den femårige overlevelsesserate set over hele perioden har været høj i Holstebro Kommune holdt op mod både sammenligningskommunerne og resten af regionen. Det skal dog nævnes, at de lidt lavere treårige overlevelsesserater i 2018 til 2019 muligvis kommer til at sætte sig i et fald i den femårige rate i 2020 til 2021.

Det fremgår også, at overlevelsesseraterne generelt er højere i Region Midtjylland end i landet som helhed.

Figur 5.3 Udvikling i overlevelsesseraten (tre år efter etablering), 2015-19

Figur 5.4 Udvikling i overlevelsesseraten (fem år efter etablering), 2015-19

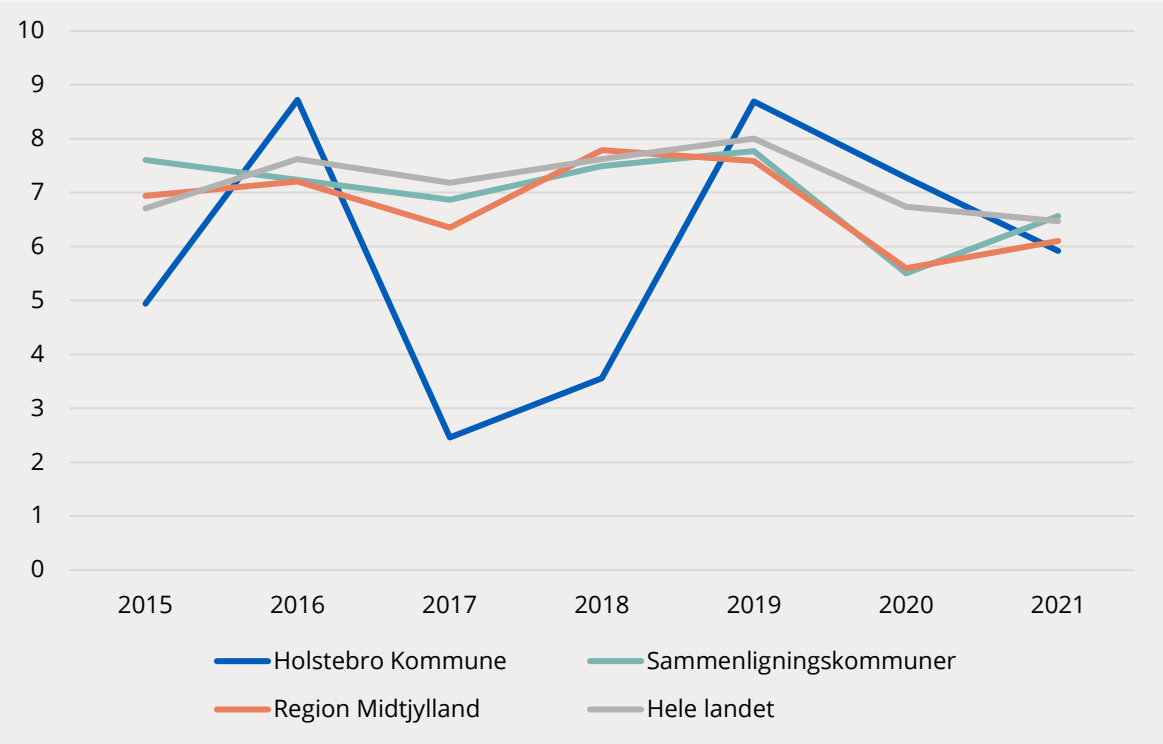
Fald i antallet af konkurser under coronakrisen

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 5.5 viser, hvor mange virksomheder der blev erklæret konkurs i Holstebro Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder.

Det fremgår, at andelen af konkurser i Holstebro Kommune har svinget en del. I 2017 og 2018 var andelen af konkurser meget lav sammenlignet med resten af landet og regionen. I de seneste år har niveauet været lidt højere end i resten af regionen. Figuren viser også, at antallet af konkurser på landsplan har været faldende under coronakrisen, hvilket naturligvis skal ses i lyset af adgangen til hjælpepakker.

Figur 5.2 viser, hvordan konkurserne fordeler sig på hovedsektorer i Holstebro Kommune. Som det fremgår, er handel det område, der samlet set har oplevet flest konkurser.

Figur 5.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2015-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2021 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2015-20.

Tabel 5.2. Fordeling af konkurser i Holstebro Kommune på hovedsektorer , 2015-21

Sektor	2015	2018	2021
Handel	33%	27%	33%
Service	33%	27%	17%
Primære erhverv	13%	18%	6%
Bygge og anlæg	13%	9%	22%
Industri	7%	9%	11%
Transport	0%	9%	11%
I alt	100%	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2021 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2015-20.

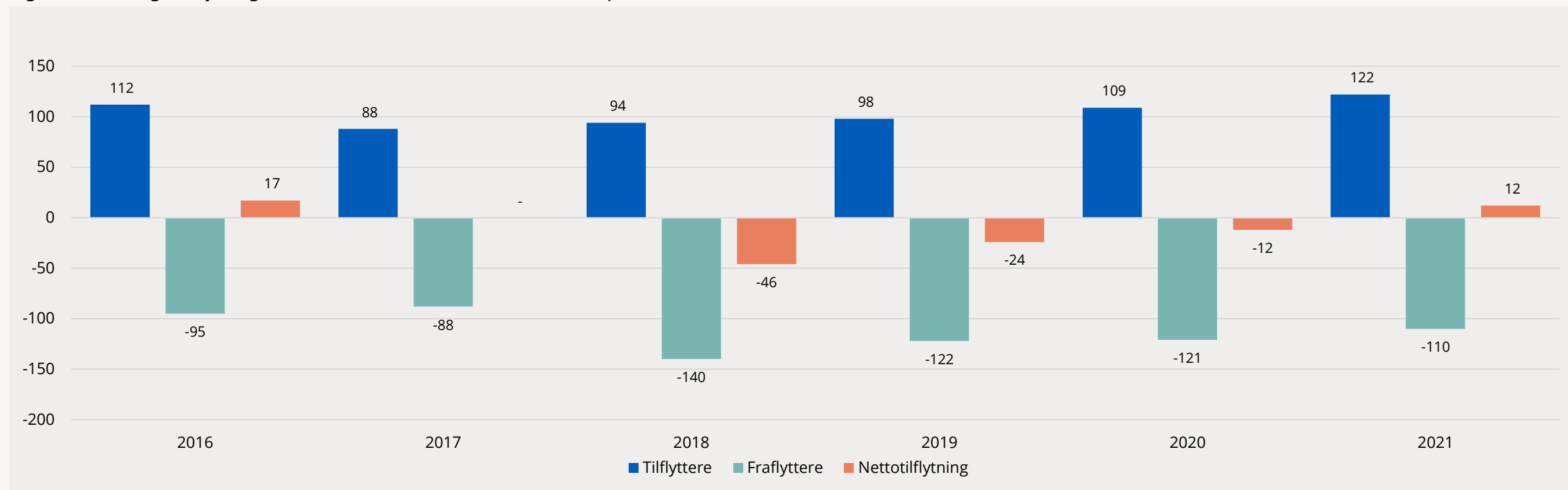
Tilflytning og fraflytning af virksomheder går stort set lige op over årene

Et andet vigtigt pejlemærke for erhvervsvilkårene er omfanget af til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 5.6 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen (tilflytninger minus fraflytninger) til Holstebro Kommune fra 2016 til 2021.

Som det fremgår, har Holstebro Kommune i nogle år oplevet nettotilflytning og i andre år nettofraflytning. Samlet er der i perioden netto fraflyttet 53 virksomheder – med klart størst nettofraflytning i 2018.

Det fremgår også, at 2021 var det år, hvor der flyttede flest virksomheder til Holstebro Kommune, hvilket resulterede i en nettotilflytning på 12 virksomheder. Siden 2017 er antallet af tilflyttede virksomheder steget løbende.

Figur 5.6. Til- og fraflytning af virksomheder i Holstebro Kommune, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).

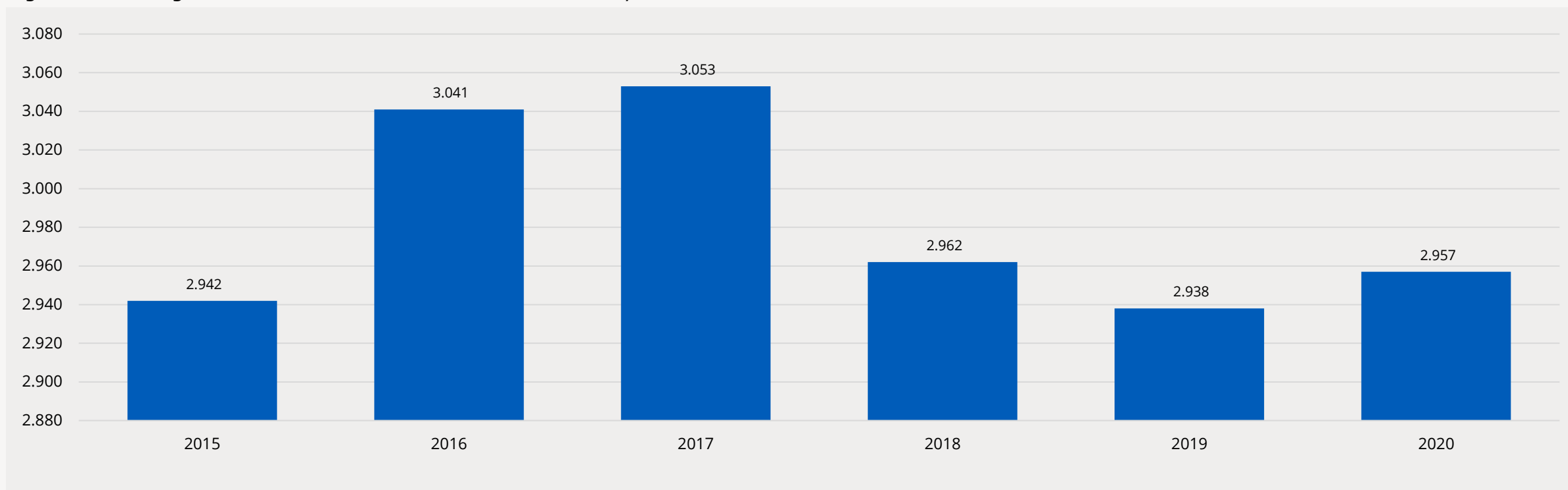
Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side. En virksomhed tælles kun med én gang, uanset om virksomheden er flyttet til eller fra kommunen flere gange i perioden.

Virksomhedsbestanden toppede i 2017

Opsummerende viser figuren nedenfor udviklingen i antallet af virksomheder i Holstebro Kommune. Udviklingen i virksomhedsbestanden er en sammenfattende indikator, der både rummer tilgangen af iværksættere, frafaldet pga. konkurser og virksomhedslukninger samt nettoflytningen af etablerede virksomheder.

Figuren viser, at antallet af virksomheder i Holstebro Kommune er steget med 15 virksomheder over den femårige periode. Væksten var størst fra 2015 til 2016, hvor Holstebro Kommune oplevede en nettofremgang på 99 reelle virksomheder. Også i perioden 2019 til 2020 steg antallet af virksomheder, hvilket bl.a. skal ses i lyset af nettotilflytningen og den let stigende etableringsrate.

Figur 5.7. Udvikling i antal reelle virksomheder i Holstebro Kommune, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet (afhængig af branche), som svarer til mindst et halvt årsværk.

Ca. fire pct. af alle midtjyske virksomheder ligger i Holstebro Kommune

Til sidst giver nedenstående tabel et overblik over, hvordan den samlede virksomhedsbestand, gruppen af iværksættere og gazeller i Holstebro Kommune fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at fordelingen af iværksættere nogenlunde modsvarer fordelingen af reelle virksomheder. Der er dog relativt få iværksættere inden for primære erhverv og industri i forhold til disse erhvervs størrelse i kommunen.

Der er relativt få virksomheder, der lever op til gazellekriterierne, men som det fremgår, findes gazeller i Holstebro Kommune især inden for industri og handel.

Nederst i figuren ses, hvor stor en andel af regionens reelle virksomheder, iværksættere og gazeller, som befinder sig i Holstebro Kommune. Andelen af iværksættere svarer nogenlunde til andelen af den samlede virksomhedsbestand, jf. analysen af etableringsraten. Andelen af gazeller er lidt lavere men skal ses i lyset af, at der generelt er få virksomheder i hele regionen, der lever op til definitionen, hvorfor tallet er meget følsomt over for udviklingen i enkeltvirksomheder.

Tabel 5.3. Virksomheder, iværksættere og gazeller i Holstebro Kommune fordelt på sektorer, 2020

Sektor	Reelle virksomheder	Iværksættere	Gazeller
Bygge og anlæg	324	22	2
Handel	726	37	7
Primære erhverv	559	19	1
Service	1.084	73	2
Transport	103	3	0
Industri	161	2	6
I alt	2.957	156	18
Andel af Region Midtjylland	4,1%	3,8%	3,4%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og Børsens Gazelleliste 2021.

For at en virksomhed kan betegnes som en gazellevirksomhed, skal den opfylde en række krav:

- Virksomheden skal minimum have en omsætning på 1 mio. kr. eller komme ud med et bruttoresultat på 0,5 mio. kr. det første år, der måles fra.
- Virksomheden skal være et ApS eller A/S. Dog kan pengeinstitutter også deltage uanset virksomhedsform.
- Virksomheden skal minimum have offentliggjort fire regnskaber og have oplevet vækst i omsætning (bruttoresultat) i hvert eneste af de fire regnskabsår.
- Den samlede sum af det primære resultat i virksomheden skal være i plus, men må godt være negativt ét år.
- Virksomheden skal som minimum have fordoblet sin omsætning gennem de fire sidste regnskabsår.

Kilde: Børsen

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6 Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan Holstebro Kommunes virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på brancher.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

Afslutningsvis vises, hvordan eksporten fordeler sig på virksomhedsstørrelser.

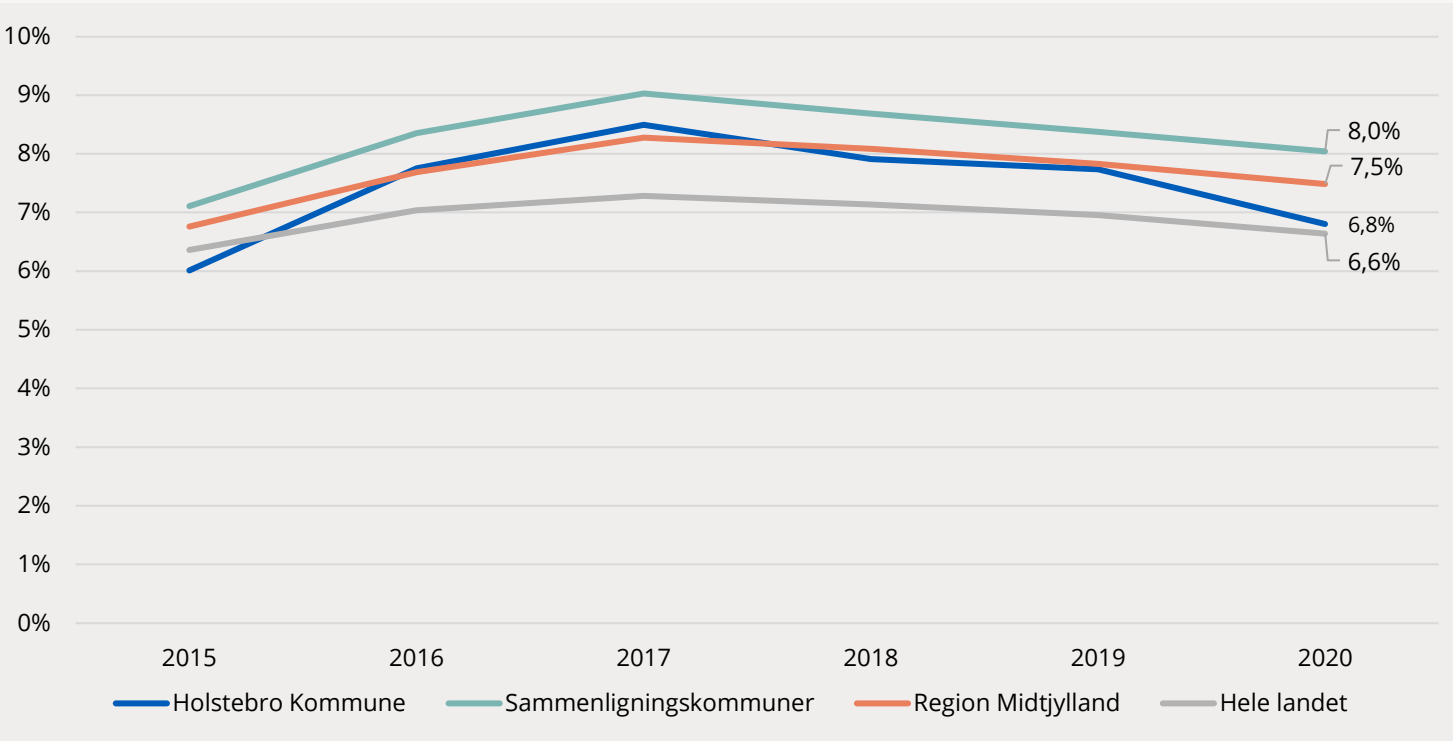
Mindre fald i antal vækstvirksomheder i Holstebro Kommune

Figur 6.1 viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2015 til 2020. I forhold til gazellebegrebet (afsnit 5) er der her et lidt mindre krav til den samlede vækst i virksomheden samtidig med, at der kun ses på en tre-årig periode (se noten). Omvendt fokuserer opgørelsen af vækstvirksomheder kun på de erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

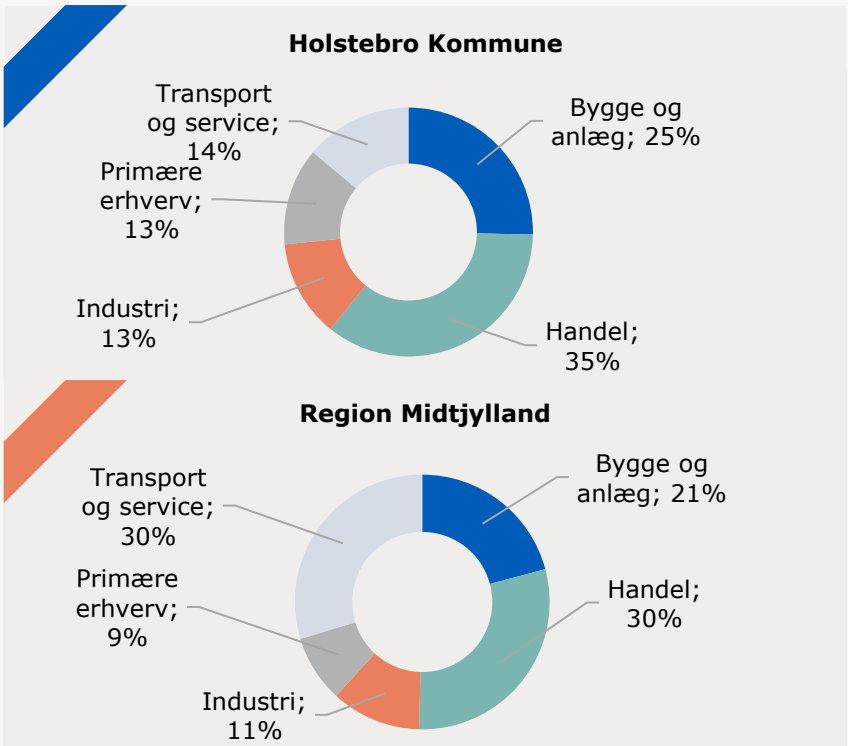
Det fremgår, at udviklingen i andelen af vækstvirksomheder nogenlunde har fulgt udviklingen i resten af regionen. Dog er andelen i Holstebro Kommune lidt lavere i både starten og slutningen af perioden. Det fremgår også, at andelen af vækstvirksomheder i hele perioden har ligget under niveauet i sammenligningskommunerne, men over landsgennemsnittet bortset fra i 2015.

Figur 6.2 viser, at Holstebro Kommune har flere vækstvirksomheder inden for bygge og anlæg og færre inden for transport og service holdt op mod resten af regionen.

Figur 6.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2015-20

Figur 6.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv.
I figur 6.2 er "transport" og "service" er slået sammen på grund af diskretioneringer.
Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Herning Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune.

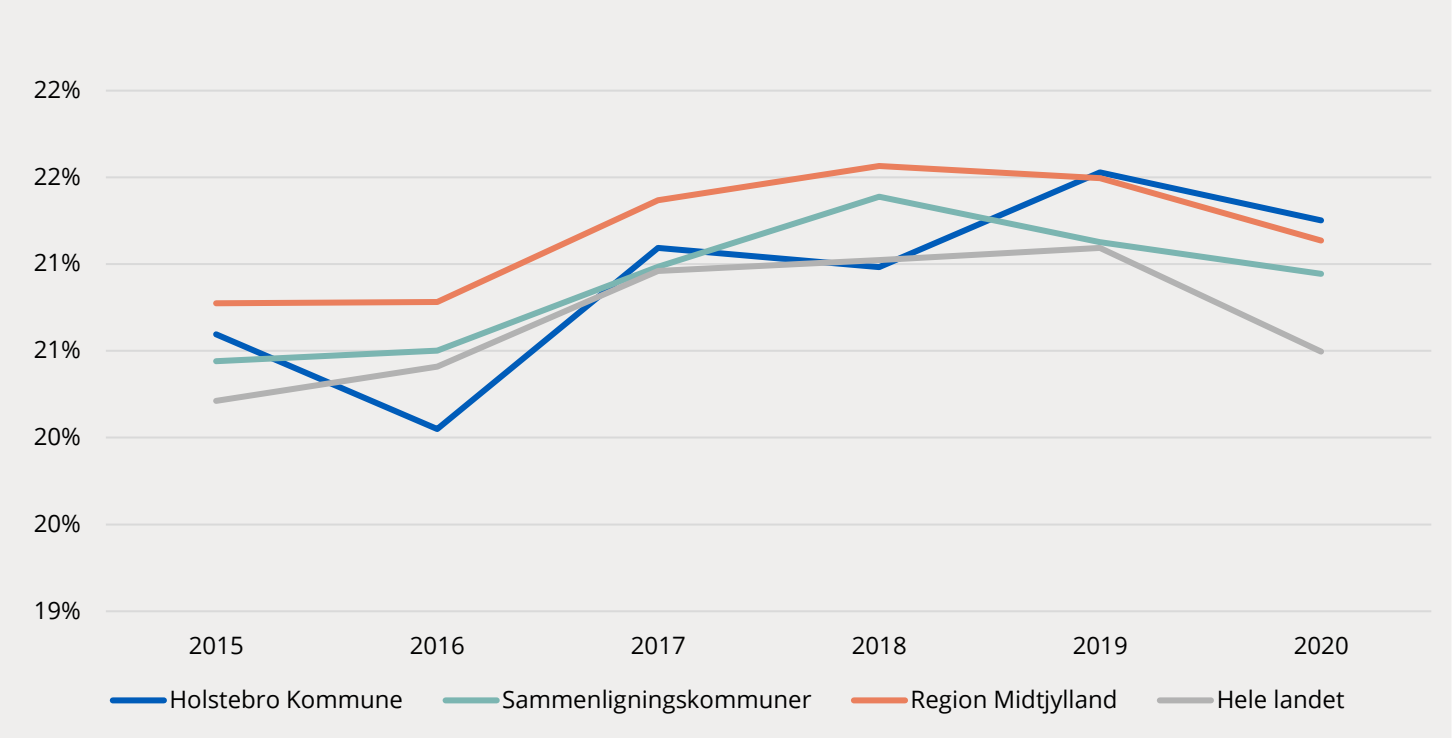
Andelen af virksomheder med eksport er stigende

Virksomheder, der eksporterer varer og tjenester, er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse. Figur 6.3 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2015-20.

Det fremgår, at der i perioden er sket en mindre vækst i andelen af eksporterende virksomheder i Holstebro Kommune . Det betyder, at andelen, efter at have ligget lavere end resten af regionen, nu er lidt højere end både i sammenligningskommunerne og regionen som helhed.

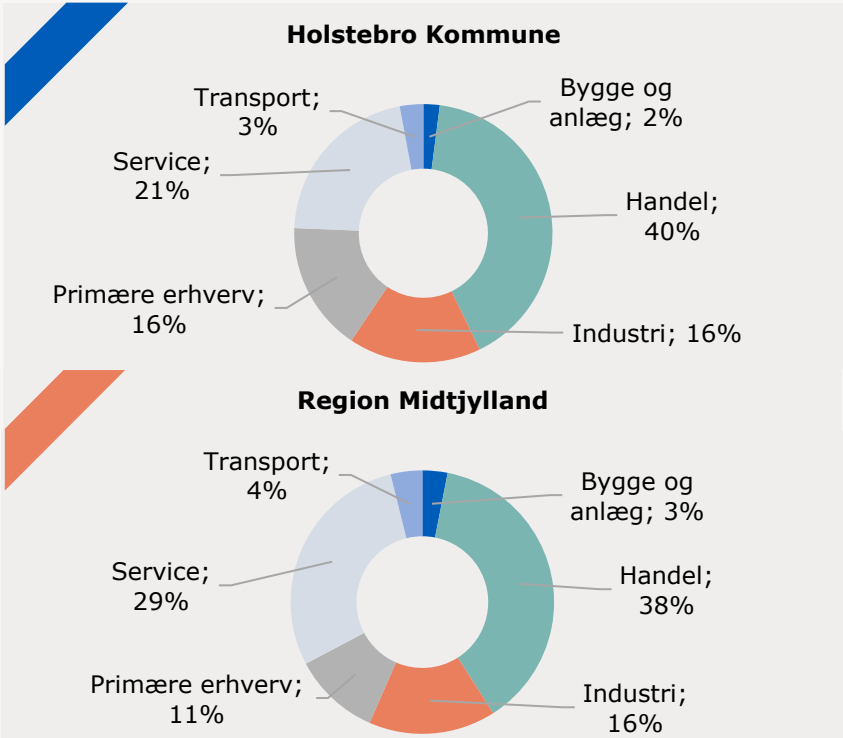
Fordelingen af eksportvirksomheder på brancher ligner den regionale fordeling. Holstebro Kommune har dog en lidt højere andel eksportvirksomheder inden for primære erhverv og en lavere andel inden for service.

Figur 6.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 6.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2020

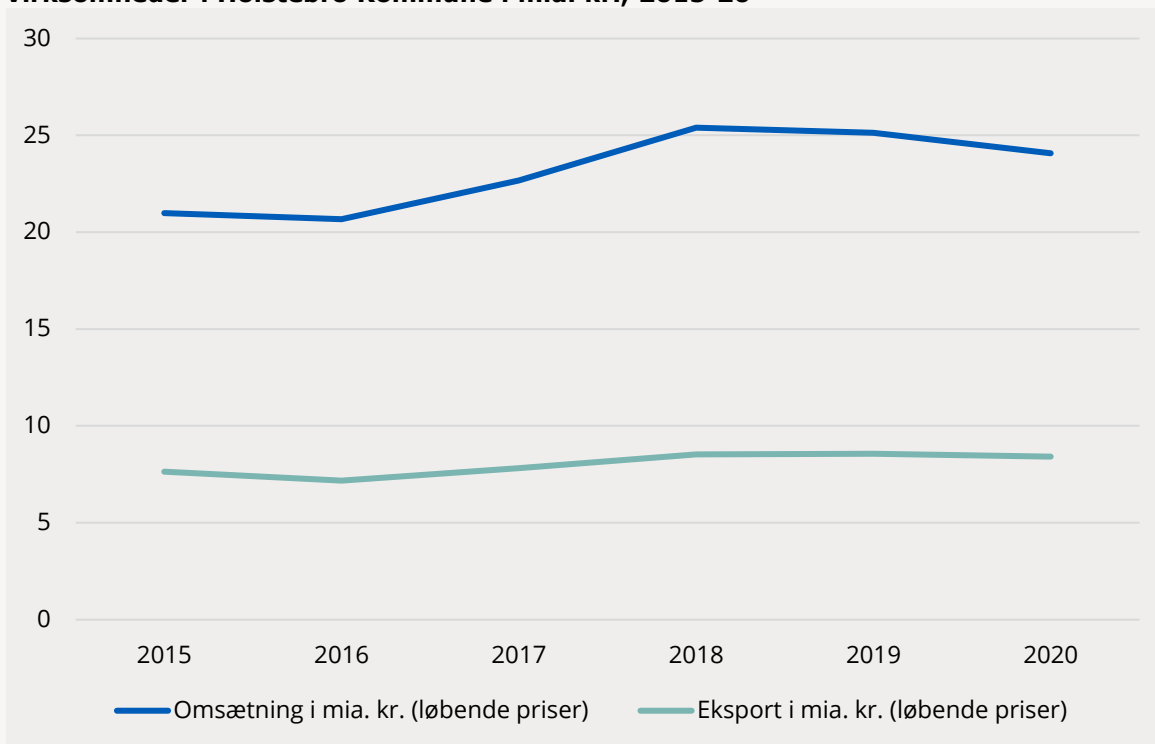
Eksportens andel af den samlede omsætning vokser hurtigere i resten af regionen

Mens analysen på forrige side gav et billede af hvor mange virksomheder, der eksporterer, giver figurerne nedenfor et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser Figur 6.5 også udviklingen i den samlede omsætning blandt virksomheder med eksport.

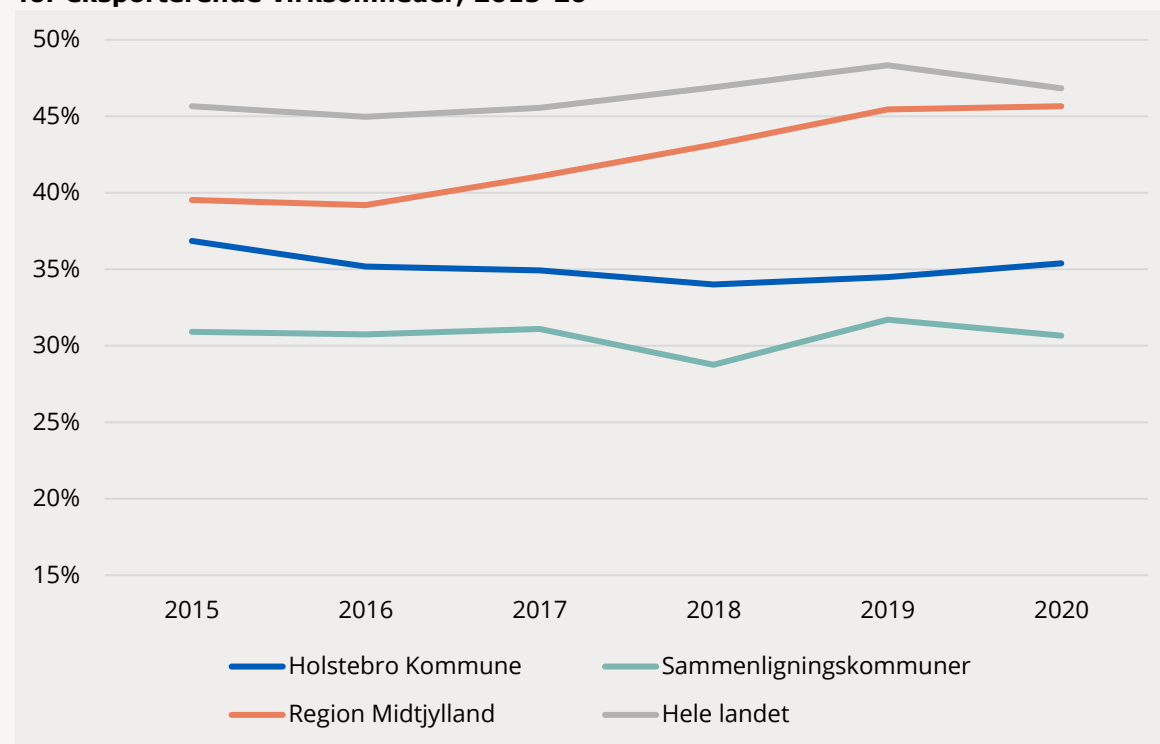
Figuren viser, at den samlede eksportværdi i Holstebro Kommune har været svagt stigende gennem perioden, og at både omsætning og eksport steg betydeligt i 2016 til 2018, hvorefter omsætningen faldt med små to mia. kr. frem mod 2020. Mønstret er dermed det samme, som blev konstateret omkring udviklingen i den private beskæftigelse.

Herudover viser Figur 6.6, at eksportens andel af den samlede omsætning er stabil i Holstebro Kommune. Over hele perioden udgør eksporten en større andel af omsætningen i Holstebro Kommunes virksomheder end i sammenligningskommunerne. Samlet viser analysen af udviklingen i eksporten således, at et stigende antal virksomheder har eksport, mens den samlede eksportværdi har oplevet en lille vækst.

Figur 6.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Holstebro Kommune i mia. kr., 2015-20

Figur 6.6. Udviklingen i eksportens andel af den samlede omsætning for eksporterende virksomheder, 2015-20

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

7 Profilanalyse – highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også, hvor stor en andel af de vejledte, der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til Profilanalyse 2022.

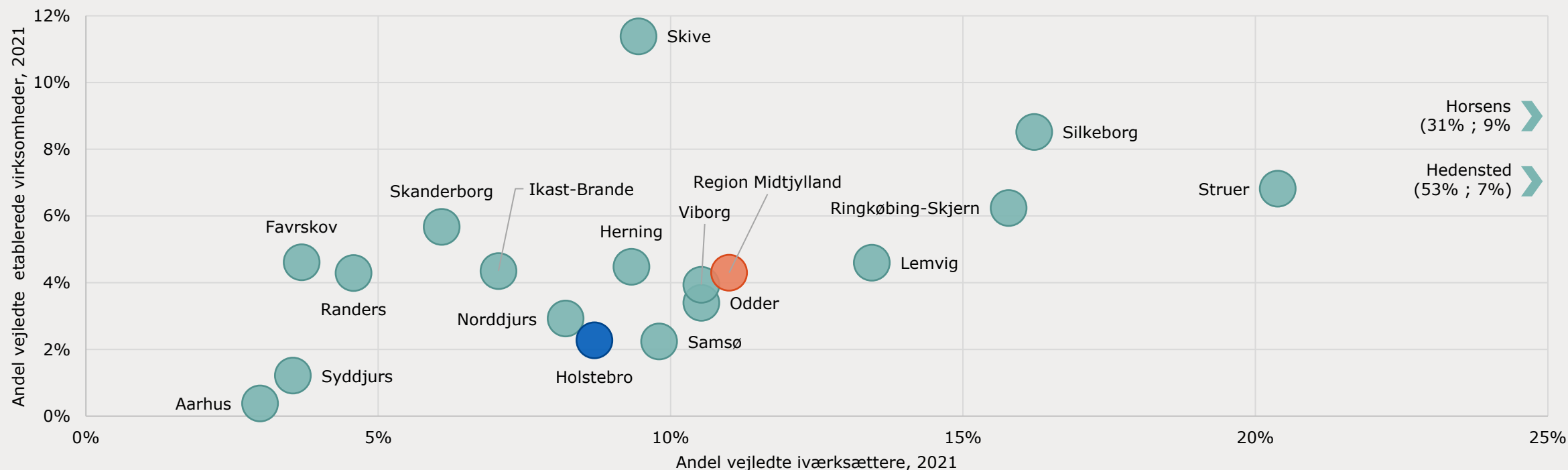
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figuren nedenfor giver et overblik over hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt i iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af lokalt vejledte iværksættere fra Holstebro Kommune ligger under regions gennemsnittet. Det gælder både iværksættere og etablerede virksomheder. F.eks. er gennemsnittet for lokalt vejledte iværksættere 11 pct. i regionen som helhed og knap ni procent i Holstebro Kommune.

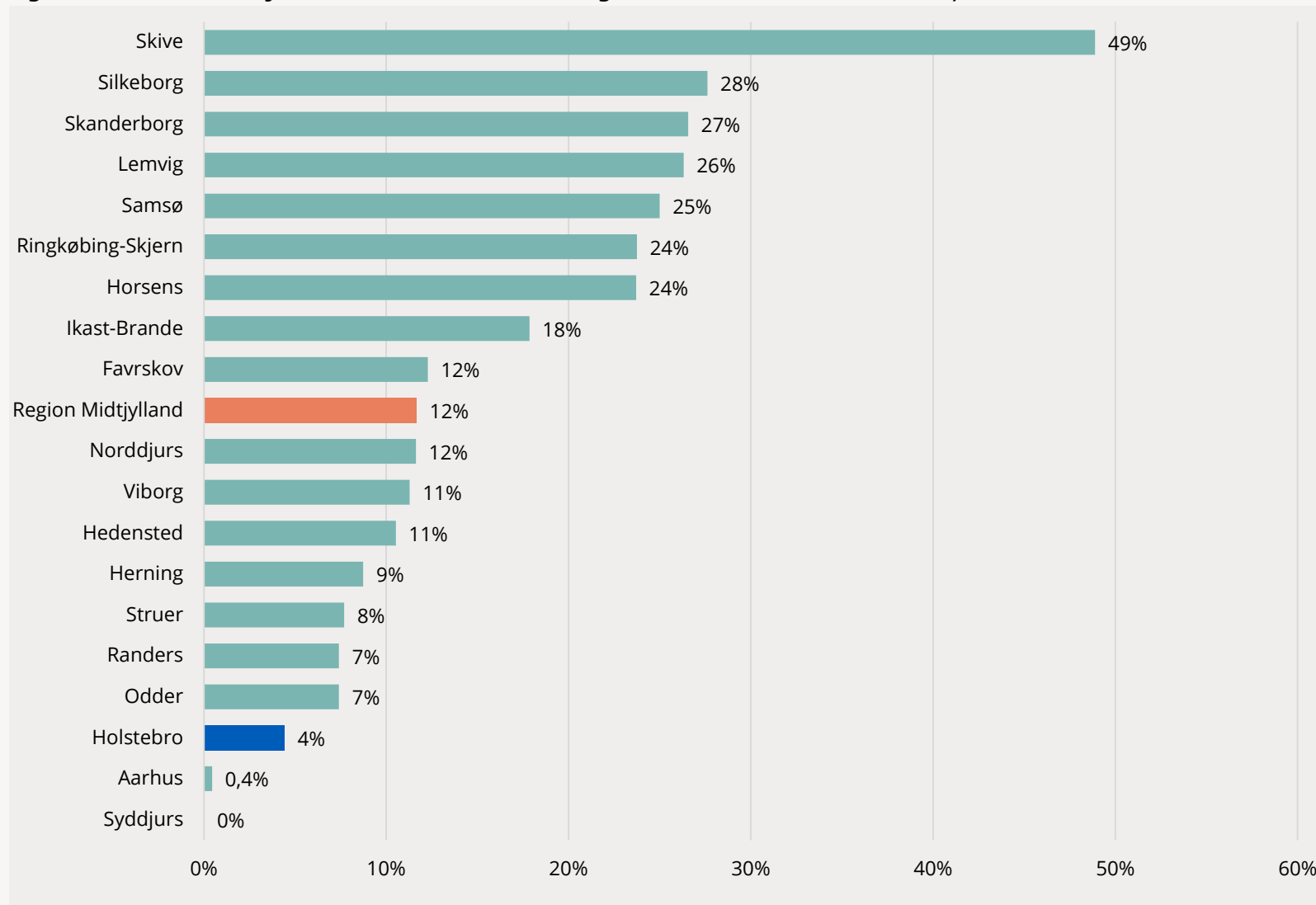
Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer mv. er ikke omfattet af figuren.

Figur 7.1 Andel, der har modtaget lokal vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 7.2 Andelen af vejlede virksomheder i vækstlaget i den lokale erhvervsservice, 2021

Figuren til venstre viser hvor stor en andel af virksomhederne fra vækstlaget (se definition nederst på siden), der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner.

Det fremgår, at fire procent af virksomhederne i vækstlaget i Holstebro Kommune har modtaget lokal vejledning i 2021.

Til sammenligning er regionsgennemsnittet 12 pct.

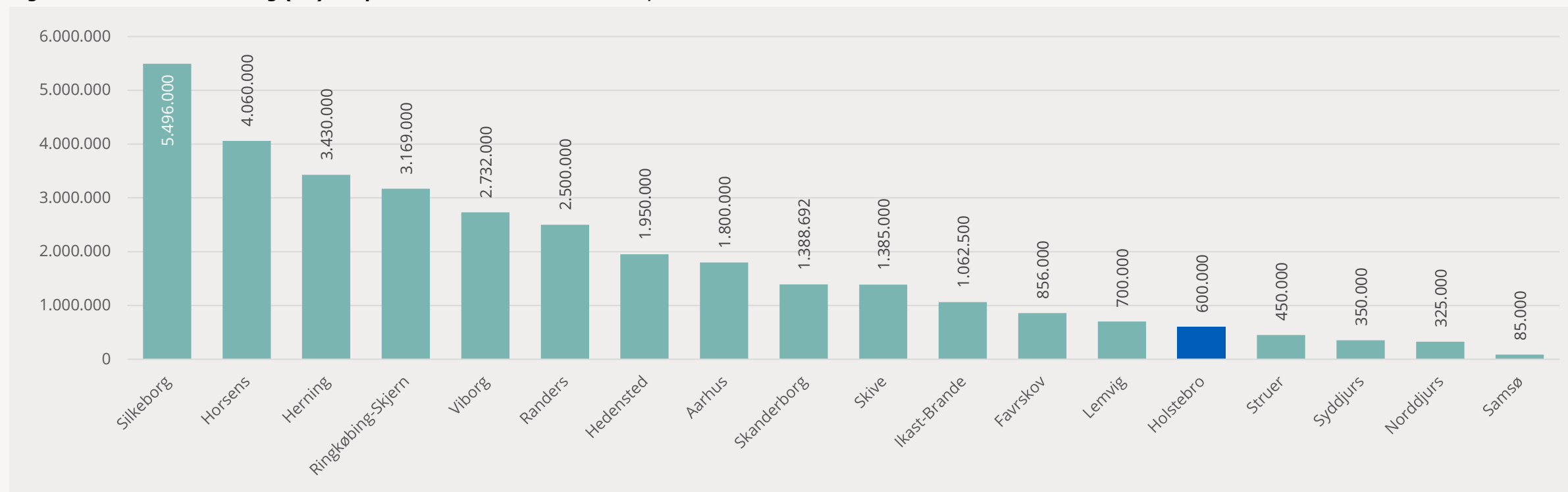
Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2021

Omfanget af lokalt vejledte bør naturligvis ses i lyset af de ressourcer, som hver kommune har til rådighed til erhvervsservice. Det er op til den enkelte kommune, hvor mange midler der skal afsættes til lokal erhvervsservice.

Figuren nedenfor viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland og i andre kommuner et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 7.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.
Note: Der er ikke oplysninger om Odder Kommune.

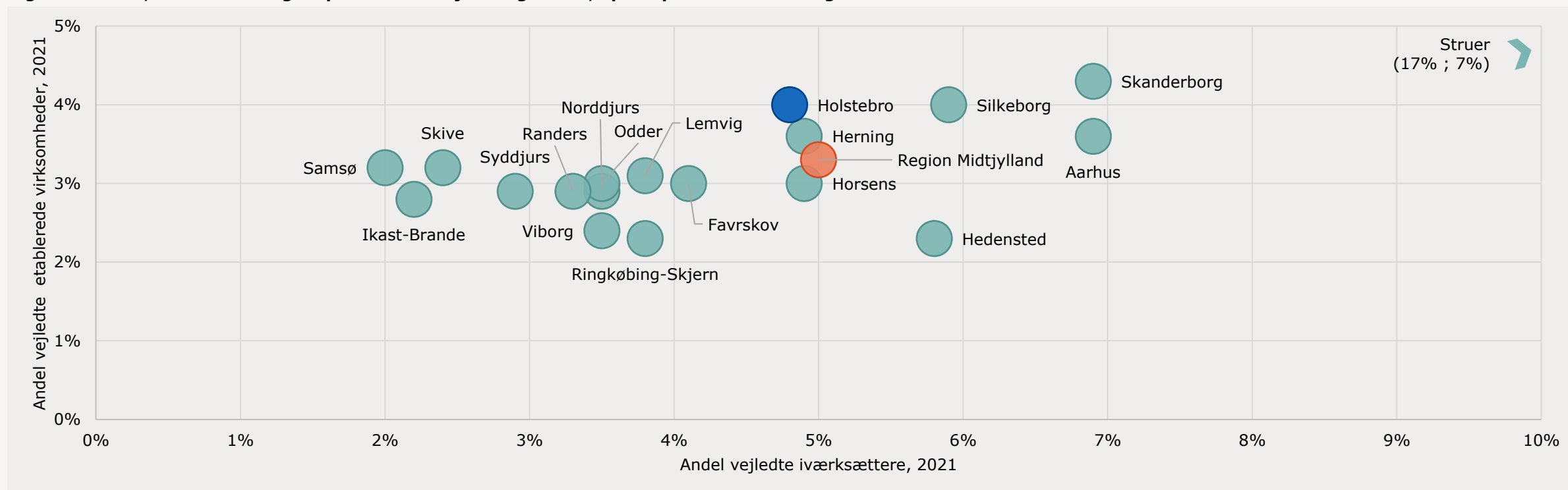
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figur 7.4 giver et overblik over hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt i iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere fra Holstebro Kommune på dette område er knap fem pct., mens ca. fire pct. af de etablerede virksomheder har modtaget specialiseret vejledning. Begge tal ligger tæt på det regionale gennemsnit.

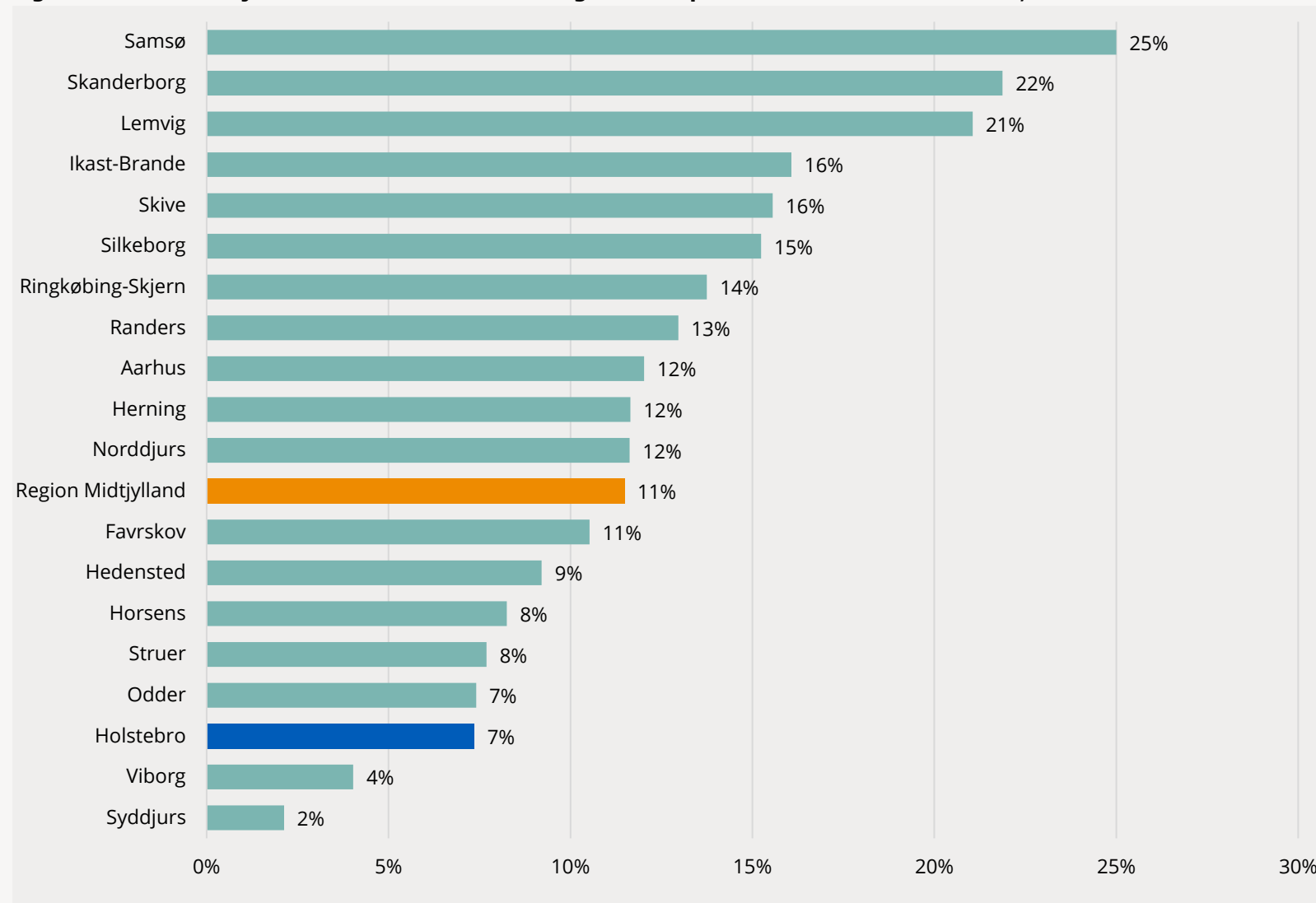
Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

Figur 7.4 Andel, der har modtaget specialiseret vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 7.5 Andel af vejlede virksomheder i vækstlaget i den specialiserede erhvervsservice, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2018 til 2020 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Figuren til venstre viser hvor mange virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Holstebro Kommune blev der i 2021 ydet specialiseret vejledning til syv pct. af vækstlaget. Det er et stykke under gennemsnittet for alle midtjyske kommuner.

Generelt er der stor spredning i andelen af vejlede virksomheder inden for vækstlaget.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, maj 2022
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group